نسائی ناروغی

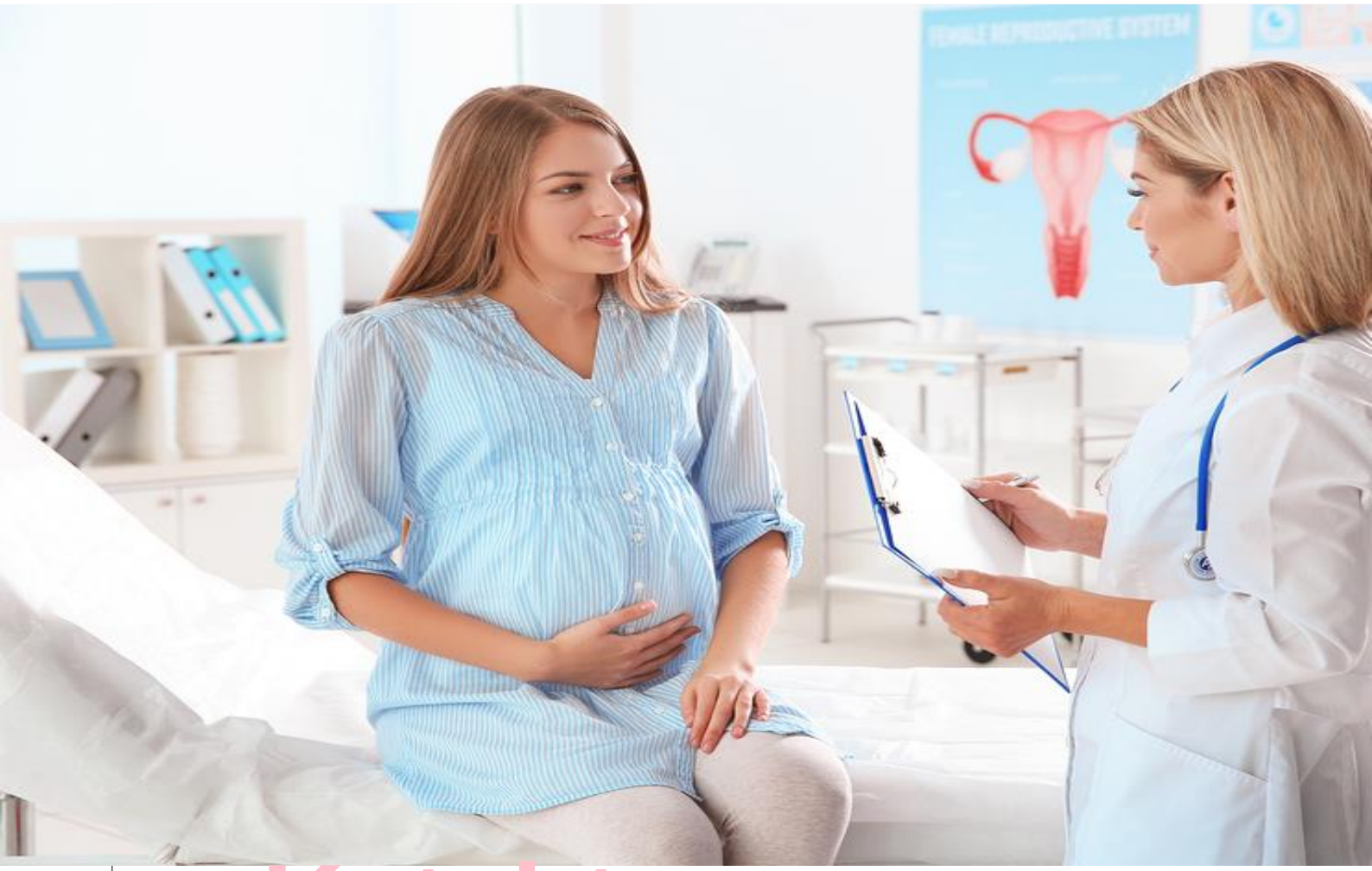

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناروغانو روغتیائي ارزونه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سربيره پردي چه دناروغ دروغتيا په هكله معلومات اخيستل كيږي نرس بايد دناروغی د سوابقو په باره كي او دنسائي خا صو ناروغيو په اړه دناروغ څخه پوښتني وكړي . دتحيض ددوري اودسيكل دمودي، دويني دمقدار ، او مياشتنی عادت ددوري خونريزی ، دمياشتنی عادت په منځ كي خونريزی ، دمقاربت څخه وروسته خونريزی ، د Menopause ددوري خونريزی ، دحاملګی بلاربښت په اړه معلومات چه څومره ولادتونه كړيدي ، ددرملني په هكله معلومات ، دتحيض په دوره كي ددرد موجوديت ، دمقاربت يا نژديكت په وخت كی دردونه ،دحوصلی دردونه اوبولي مشكلاتوتاريخچه اودجنسي تيری په اړه پوښتني اودجراحي عملياتو دتاريخچي په اړه بايد معلومات ترلاسه سی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمعلوماتو دراټولولو په وخت کي نرس يوازينۍ څوک دۍ اوکولاي سی چه مربوطه زده کړي په ټاکلي وخت ناروغ ته بيان کړي . همدارنګه د جنسي تيرۍ دپيښيدو په اړه پوښتنې دمعاينـاتو يوه مهمه برخه جوړوي دهغو ښځوچه اته لس کلنۍ عمرئي پوره کړي وي اوجنسي فعاليت ئي زيات وي په کال کي يوپلا دتيو اوحوصلي معاينـاتو اجرا کول ضروري کنډل کيږي .

دمعاينـاتو په وخت کي بايد رواني کتنې ته ډيره پاملرنه وکړو اودناروغ محرميت ته احترام وشی . ځينې ښځي دځينو سوالونو په وړاندي دبيري او شرم احساس کوي اوداسي سوالونه بايد ډيره محرمانه ډول ترسره سی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لومړۍ کتنه کې ښځه ډېره ډېريږي اونرس د معاينا تو دمخه بايد د ټاروغ سره خبري وکړي تر څو د هغه د بيري احساس ليري کړي ،لومړۍ نارغ بايد وهڅول سی تر څو د ادرار معاينات ترسره کړي د حوصلي معاينا تو لپاره ډير مروج وضيعت lithotomy دی دستپيکولوم مناسب ستايزونه چه فلزي او يا پلاستتي جوړښتت لري چه د حوصتلي معاينا تو لپاره کار ځيني اخيستل کيږي اودهغه دتطبيق په وخت کي بايد د Lubricant gelڅخه استفاده ونشي ځکه ممکن په دغه تجارتي موادو کې داسي شيان ګډ وي چه دنسج شناسي دتستونو په نتيجه د غلطي سره مخامخ کړي .چه دغه تستونه ډپاپانيکولا يا پاپ اسمير په نامه يادېږي پدغه تست کې د يوپای او استريل اپليکاتور په ګټه اخيستني سره د رحم د عنق دافرازاتو يو سمپل اخيستل کيږي اوسيرولوژي معاينات ترسره کيږي ددغه سمپل څخه دکلچر معاينات کيدلاي چه دخبيثه ناروغيو په تشخيص خصوصاً په هغه ناروغانوکي چه په انتاناتو باندي ډير ځلي اخته کيږي مرسته کوون وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دواړه لاسونو جس کول پداسي حال کي چه يو لاس په مهبل کي اوبل لاس پر نس باندي ايښ ول کيږي يو ډير ښه تخنيک دی دحوصلي معاينا تو لپاره او ددغه تخنيک پواسطه کولاي شو چه سرويکس ،رحم ، اوتخمدانونه دموقعيت له نظره وګورو.

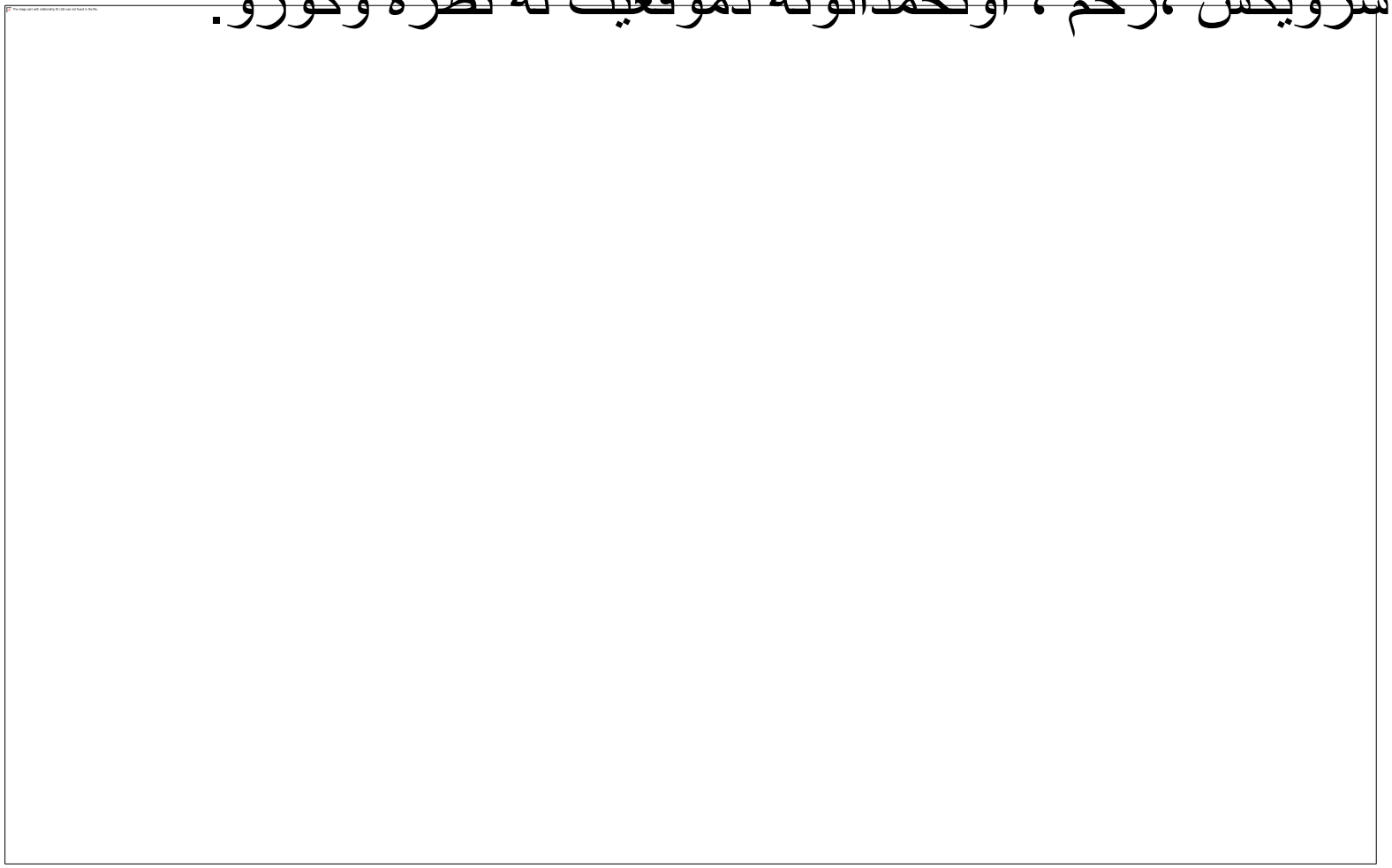

(c) ketabton.com: The Digital Library

نسايي معاينات

د نسايې امراضو د اساسي تدواي لپاره په موقع او قطعي تشخيص ته اړتيا شته .ددي لپاره چه نسايې امراض په قطعي توګه تشخيص عمومي او بالخاصه معاينات لازم ګڼل کيږي.د نسايې امراضو د تشخيص او تداوي لپاره معالج ډاکټر بايد په لاندي دريو ټکو باندی وپوهيږی:

❖ د ناروغې په هکله د دقيقي مشاهدې او د قيق معاينانو په هکله معلومات.
❖ د ماوفه عضوې د اناتوموفزيولوژي په اړه معلومات.
❖ د ماوفه عضوې د اناتوموپتولوژي په اړه معلومات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

: Dilation & Curettage

کله چه ناروغه په غير طبيعي ډول خونريزي ولري ددغه ميتود څخه دتشخيص په ډول کار اخيستل کيږي او کله هم ددغه ميتود څخه ددرملني لپاره استفاده کيږي نرس ددغه پروسيجر په اړه ناروغ ته معلومات ورکوي او ممکن داړتيا په وخت کي ددغه کار لپاره عمومي انستيزي ته ضرورت پيدا اويا هم دموضعي انستيزي پواسطه دغه عمليه ترسره .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نسايي امراضو د تشخيص لپاره د لاندی نسايي معاينـاتونو څخه استفاده کوو:

۱- افرا زات: افرازات ممکن د لوکوريا Leucorrhoea يا سپيني مايع په شکل وي لوکوريا د Mucoepithelial, Mucopurulent يا کيداي Wateryوي.کله ددي امکان هم شته چه دغه افرازات Bloodyوي. د افرازاتو په اړه بوی هم مطرح وي.

۲- التهابات: ممکن په خارجي تناسلي جهاز کي د انتاناتو د مداخلي او شتون له امله د التهاب علامي موجودي وي.او يا هم په ناحيه کي سوروالئ او يا هم يو سپين والئ موجود وي.

۳- قرح يا Ulceration: امکان لري چه د تفتيش سره په خارجي تناسلي جهاز کي يو تقرحي حالت موجود وي چه دغه تقرحات ممکن د سفليس ،توبرکلوز او يا د خبيث آفاتو له امله وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- Swellingيا پرسوب يا تورم: د آفت د موجوديت له امله ممکن په خارجي تناسلي سيستم کي يو تورمي حالت موجود وي چه کيدای دغه پارسوب د التهاب له امله وي او يا هم د تومور، Cystاو يا هم فتق له امله.

۵- غير طبعي نوي نشونماوي(New growth formation) چه دا يو اناتوموپتولوژي حالت دي ،او د تومورونو لکه :

فبروما او ليپوما له سببه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- سوء تشکلات یا Malformations: امکان لري د تناسلي جهاز په مربوطه نواحیو کي د تفتیش سره ځیني سوء تشکلات د ملاحظي وړ وي لکه: fusion, Imperforated Hymen , Labial Hermophrodisاو هم کله کیدای د شفتان په نواحیو کي د مخکني آفاتو له کبله سو تشکلات ولیدل . او هم کیدای چه د کبیره شفتان او Mons Pubisپه نواحیو کي اشعار یا ویښته اصلا موجود نه وي.

کله چه تناسلي خارجي اعضاوی تفتیش کوو باید چې د احلیل خارجي فوحه نه کړو چه د فوحي جسامت او موقعیت او د هغه د مجاورو انساجو د حالت په اړه باید معلومات تر لاسه کړو ،که چیري کوم پو لیپ موجود وي باید یاد داشت . د خارجي تناسلي جهاز مهمه برخه چه باید په دقت سره تفتیش عبارت دئ له Hymen څخه چه باید شکل ،رنګ او خاصتا Perforationيې یاد داشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپیکولوم په واسطه معاینه

مهبلی سپیکولوم هعه اله ده چه د هغه په واسطه مهبلی کانال، د رحم عنق،د سرویکس خارجی فوهه او مهبلی فورنکسونه معاینه کیږی.
د سپیکولوم په واسطه د معاینی پر مهال لاندی تکو ته توجه و.

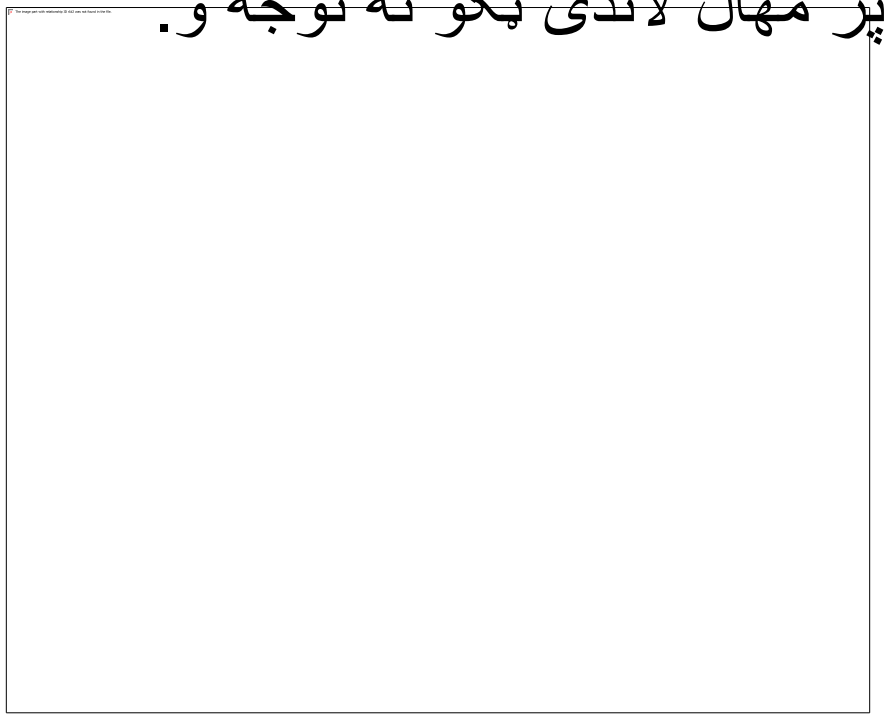

۱- مهبلی جدارونه

۲- د رحم عنق یا سرویکس:

۳- رحم د عنق خروجی فوحه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Vaginoabdominal examination

دا معاینه په دي توګه اجرا کيږي چه د راسته لاس يو يا دوي ګوتي مهبلي کانال ته داخليږي او چپه لاس د ګوتو په همکا ری د بطن له سره حوصلي ساختمانونه بخصوص رحم،او د هغه ملحقات معاینه کيږي .په دي معاینه کي د نظر وړ سا ختمانونه د دوو لاسو د ګوتو تر منځ او يا د مانورو د اجرا کولو په ذريعه جس کيږي او رحم د موقعيت ،جسامت ،تحرکيت ،حساسيت او قوام له نظ ره معاینه کيږي.

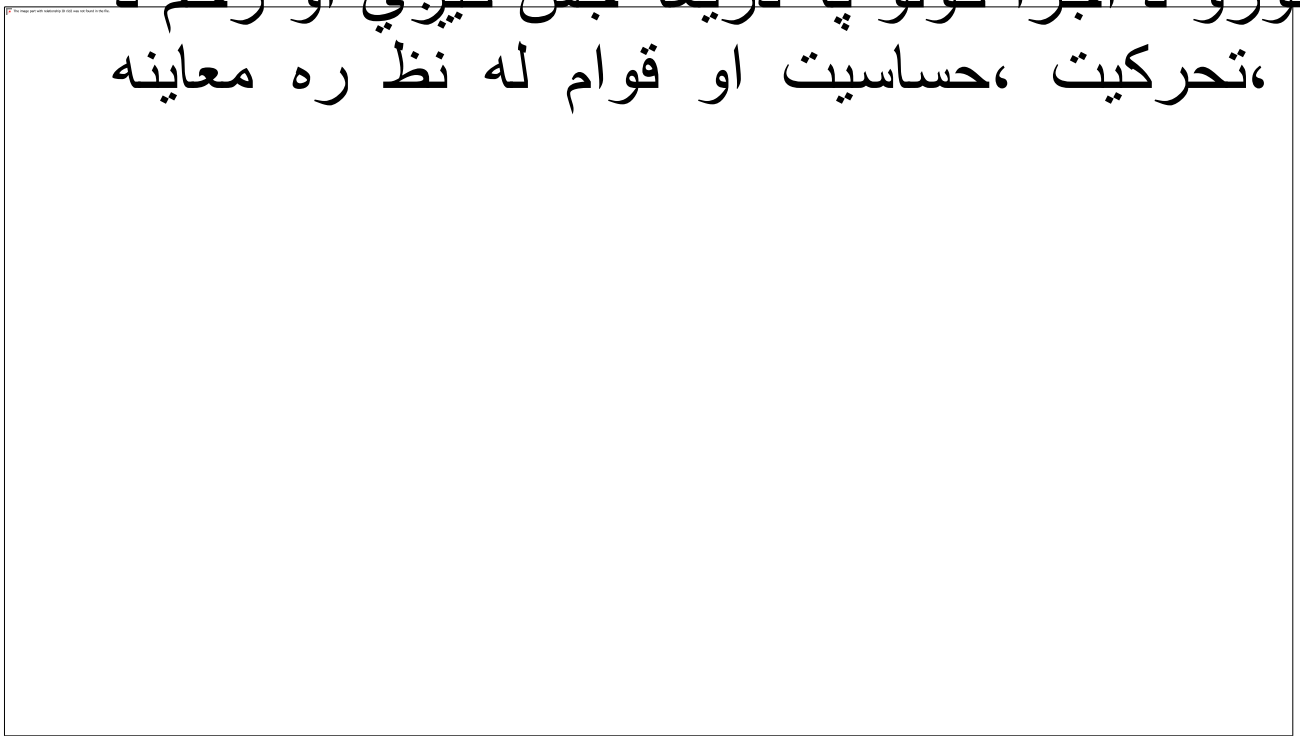

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رحم طبعي موقعيت اکثرا Ante position وي اما کولاي ځيني حالاتو کي قدامي او جنبي موقعيت هم ونيسي ،د رحم قوام نسبتا کل وي خو کولای کله نرم هم وي ،په اك ثرو مواردو کښي سطحه يي ن وډولرNodularوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رحم شکل دسر چپه ناک په شان وي جسامت يې تقريبا 7.5Cmوي همدا رنګه ددغه معاينې په واسطه د رحم د تحرکيت په هکله قدامي،خلفي او جنبي خواوو ته معل ومات تر لاسه کولاي شو. د رحم د معاينې لپاره ډير ښه وخت هغه وي چه مثانه تش وي که چيري مثانه ډکه وي بايد تخليه دي دا ځکه چه رحم خلف خواته ټيله کوي او جس يې مشکل کيږي. ددغي معاينې په واسطه د تومورونو ،کيستونو د شتون په هکله او هم که چيري مايع د دوګلاس په جوف کي موجود وي معلومات تر لاسه کولای **شو.**

با يد په ياد ولرئ چه دا معاينات په نجونو کي نه اجرا کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cervical Biopsy يا د رحم د عنق بيوپسي

که چيري مشکوی مرضي ټ د رحم په سرويکس کي موجود وي د آفت د تثبيتولو لپاره ددي معاينې څخه کار اخلو اما مخ له بيوپسي څخه بايد د هغو ځاي ونو څخه چه مشکوی التهابي نقاط ولري بايد سمير) Smear(واخيستل او معاينه دي .او وروسته تر سمير د بيوپسي د اخيستلو لپاره اقدام و .په دي صورت کي څو پارچي د رحم د عنق څخه د هستوپتولوژي معاينا‌تو لپاره د ما ووفه نقاطو څخه واخيستل .اما بايد ذکر کړو چه دغه معاينه ۱۰۰% نتيجه نه ورکوي ځکه که چيري ټومورل آفت ډير کوچني وي سر بيره پر دي چه څو پارچي مو د بيوپسي اخستي وي امکان لري چه بيا هم د تومورال نسج څخه کومه پارچه لاس ته نه وي راغلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

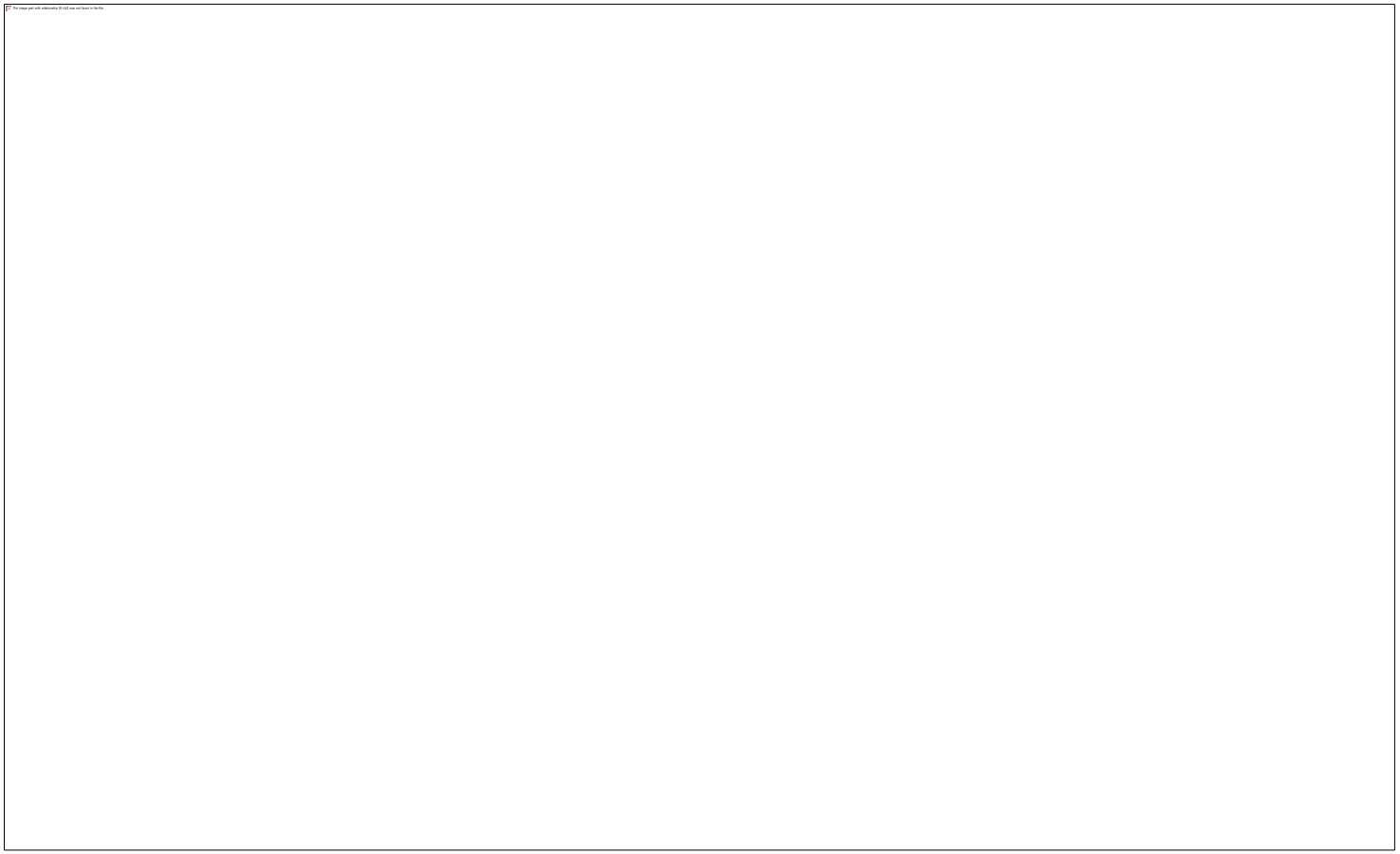

(c) ketabton.com: The Digital Library

Culdocentesis
یا د دوګلاس د جوف بذل

دغه معاینه د نسایي آفاتو د تشبیتولو لپاره ډیره مهمه ده دا معاینه تر موضعي انستیزي لاندي اجرا کیږي او هم کیدای د انالجزیک دواګانو په تطبیق سره اجراکیږی .په دي معاینه کي Obturater یا د بذل ستن د رکتم له لاري دوګلاس جوف ته داخلیږي ،که چیري دغه جوف د مایع څخه ډک وي مایعات راوځی.

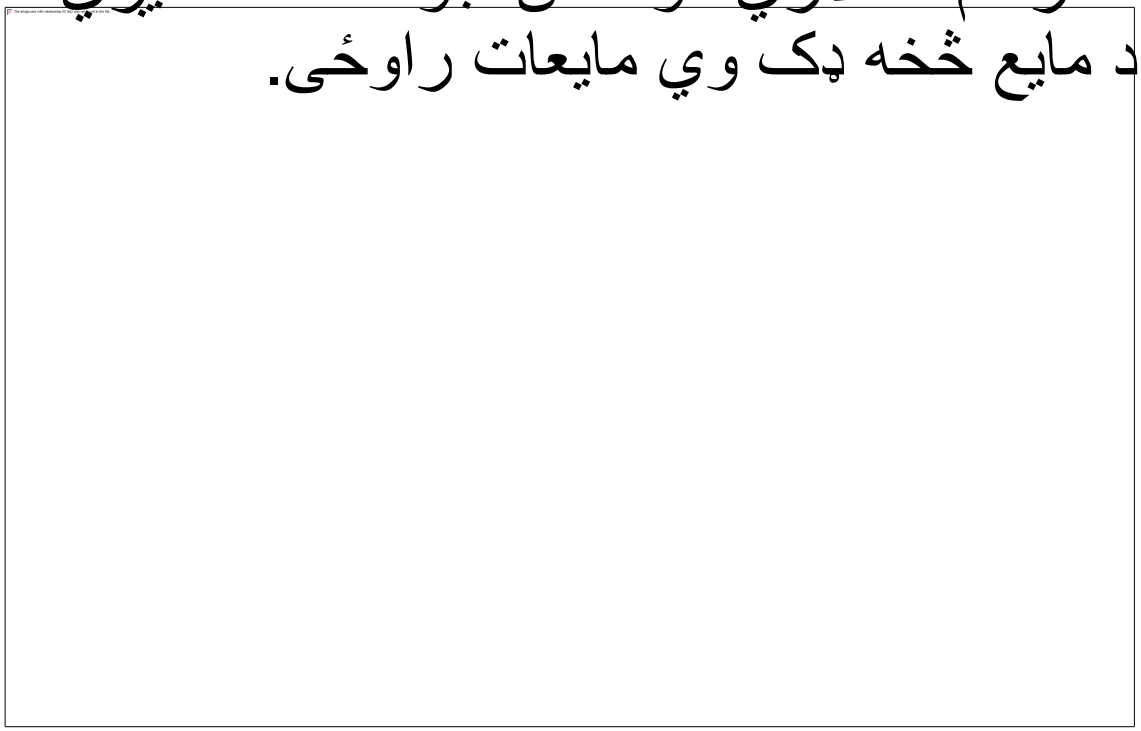

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ويني موجوديت په دي جوف کي پر لاندي حالاتو دلالت کوي:

- Corpusluteum خونريزی
- د رحم د ملحقاتو د تومورونو څخه خونريزي.
- د تومورونو څخه خونريزی او د بطن د ساختمانونو څخه د تثقباتو په نتيجه کي خونريزی.
- Ectopic pregnancy له سببه خونريزی
- په ځينو حالاتو کي د ناتام سقط په صورت کي د Retrograde درحم د جوف څخه خونريزئ د رحمي تيوبونو د کانال په واسطه دوګلاس جوف ته راځي . د مکروب داخليدلو په صورت کي هم ممکن په جوف کي وينه وليدل چه هغه په بذل کي د اشتباه نتيجه ده ،که چيري په دوګلاس جوف کي ډيره ليږه وينه هم موجوده وي په ۹۰% واقعاتو کي ددې معاينې په واسطه تثبيت کيدای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Radiological Examination:

۱- د رحم، مهبل او مثاني خيال ليدل کيږي. او که چيري ښځه حامله وي د ۱۶ هفتو څخه وروسته(د جنين اسکليت کيدای شی چی وليدل).

۲- په پتولوژي حالاتو کي د تناسلي سيستم په يو ساده راديولوژي کليشه کي ممکن رحمي تومورونه او د رحم د ملحقاتو تومورونه وليدل او يا هم په يو کلسيفايد فبروما کي کلسيفکيشنونه وليدل . او يا هم په يو درموييد کيست کي د غاښ په ډول خيال وليدل.

۳- د بولي سيستم د ډبرو په موجوديت کښې ممکن په پښتورګو ،حالبينو او يا هم په مثانه کی ډب ري په ايکسرې کی وليدل شی.

۴- دا امکان لري چه په راديوګرافي کليشه کي په حوصلي عظامو او ستون د فقراتو کي د Erusion خيال د ليدلو وړ وي.چه د رحم او د هغه د ملحقاتو باندی د تومورنو پر ميتاستاز باندي دلالت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

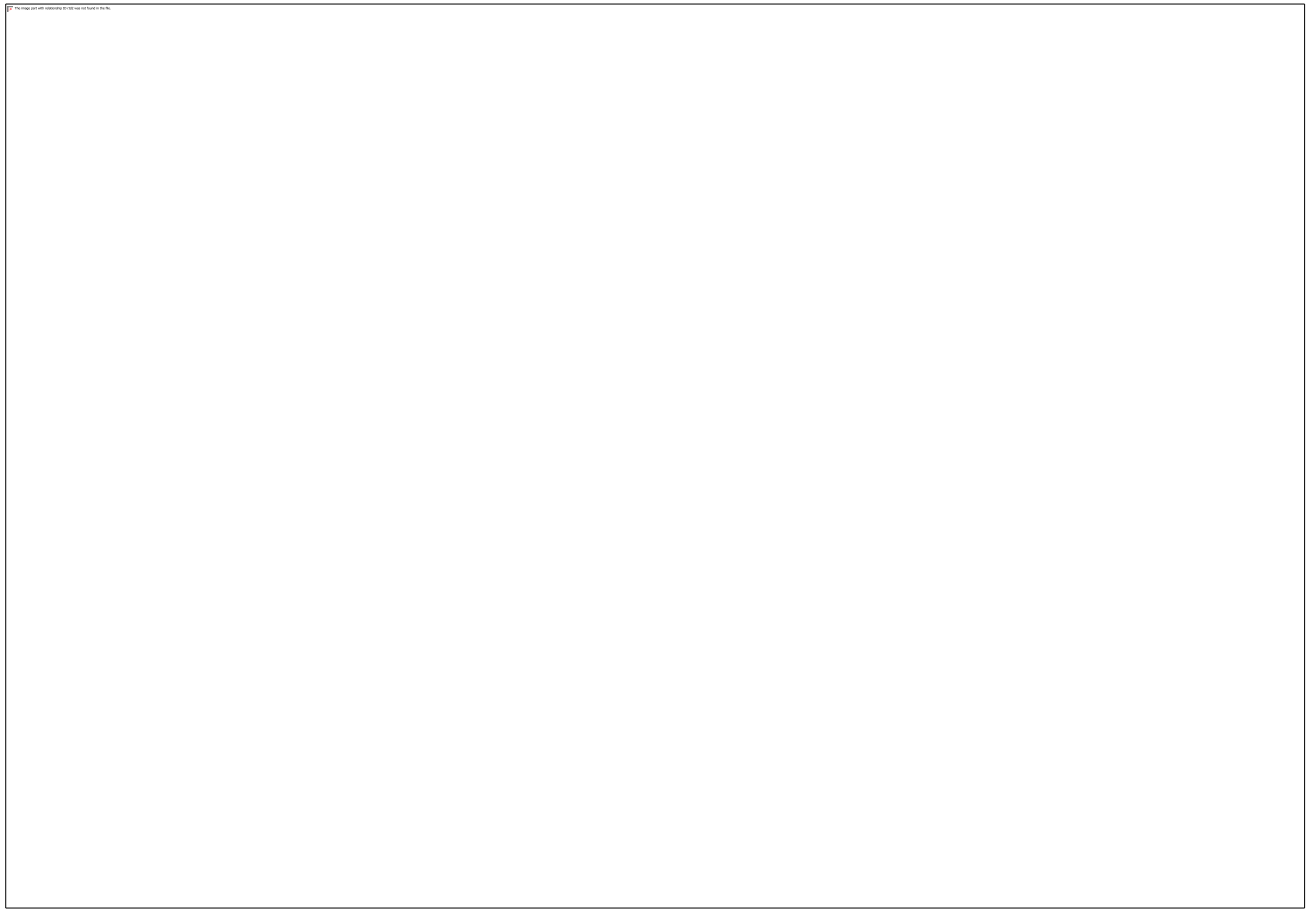

(c) ketabton.com: The Digital Library

Hysterosalpangography

دا معاینه څرنګه چه د نوم څخه يي معلومه ده د رحم او د رحمي تيبونو د آفاتو په تشخيص کي مرسته کوي.په دي معاينه کي کثيفه مواد چه د روغني يا غوړ د نوعي څخه وي د رحم د عنق له لاري د رحم جوف او د تيبونو لومن ته داخليږي او وروسته راديوګرافي اخستل کيږي. دا معاينه مخ يوازي د عقيمو کسانو لپاره د دوي د تيبونو د سو اشکال او انسداد د معلومولو لپاره استعماليدل مګر نن ورځ د رحم د جوف د حالت د څرنګوالي)د رحمي تومورونو او د رحم د عنق د تومورونو (لپاره استعماليږي .ددي معايني سره د رحم د پوليپونو په اړه او د رحم د عنق د داخلي فوحي د عدم کفايي په هکله معلومات تر لاسه کولای شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Amenorrhea

تعریف: د میاشتنۍ عادت عدم موجودیت ته امینوریا وایی او یا که چیری په ی وې بالغی نجلۍ کی میاشتنۍ مهبلی خونری زی موجوده نه وی امینوریا ویل کیږی او **لاندی دوه ډولونه لری:**

الف- ابتدايي ډول: هغه شکل دی چه ښځه کله چې بلوغ سن ته رسیږی هیڅ (میاشتنۍ عادت)میاشتنۍ مهبلی خونریزی نه واقع کیږی.

ب-ثانوی شکل: په دا ډول امینوریا کی څو واری ۳-۶(میاشتو) تحیض لیدل کیږی وروسته تحیض توقف کوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امینوریا اسباب:

1. Reproductive outflow tract abnormalities
2. Pituitary disorders
3. Ovarian disorder Hypothalamic disorder
4. امینوریا د رحمی آفاتو له سببه
5. امینوریا د عمومی امراضو له سببه
6. روحی روانی ناروغی
7. سوتغذی
8. کم خونی

(c) ketabton.com: The Digital Library

: Imperforated Hymen

کله چه Imperforated Hymen موجود وی تحیض واقع کیږی مګر وینه د وتلو لاره نه ل ری او په مهبل کی تجمع ک وی چه دغه حالت ته Hemato colpusوایی ،که چیری دغه حالت ادامه پیدا کړی وینه نور هم تجمع کوی او د رحم و عنق ته داخلیږی چه دا حالت ته Hemato tracheusوایی ،که چیری تداوی نه سی د تحیض وینه د رحم په جوف کی تولیږی چه د Hemato metraپه نامه یادیږی.که چیری بیا هم دا حالت دوام پیدا کړی او وینه په نفیرونو کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

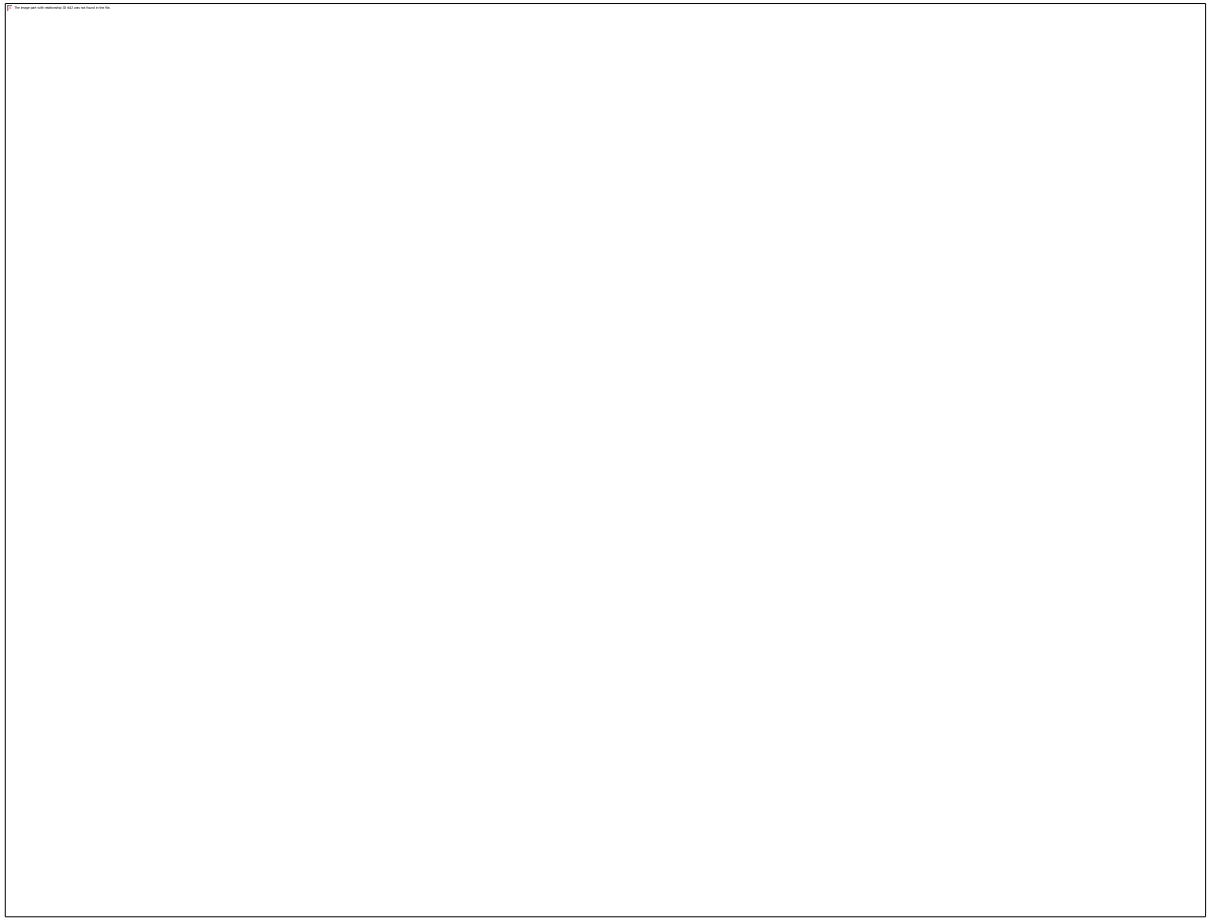

(c) ketabton.com: The Digital Library

تجمع وکړی په دی حالت کی Hemato salpinxورته ویل کیږی به پای کی که چیری دا

وضعیت نور هم دوام پیدا کړی او وینه د پریتوان جوف ته داخل شی او هلته تجمع وکړی د Hemato peritoneumپه نامه یادیږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشخیص:

ددغې آفت تشخیص د تاریخچې،اعراض ، علایم، او فزیکی معایناتو په واسطه صورت نیسی .په تاریخچه کی مریضه د مهبلی خونریزی د نه موجودیت څخه حکایه کوی .په فزیکی معاینه کی د Supra pubicپه ناحیه او یا د Hypo gastric په ناحیه کی کتله جس کیږی،همدا رنګه په Rectal Touchکی د وینی کتله په مهبل کی د جس وړ وی او په تفتیش کی بکارت غشا شین رنګی او بهر خوا ته بر جسته راوتلئ معلومیږی. که چیری پریتوان جوف ته وینه داخل سی د RTمعاینې په واسطه دوګلاس جوف ډک جس کیږی. التراساوند په تشخیص کی مرسته کوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تدا وی:

تداوی یی جراحی ده ،هایمن په نورماله اندازه شق کیږی،هغه وینه چه تجمع یی کړی وی خارجیږی او ستونزه حل کیږی.د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامینوریا د تشخیص لپاره لاندی معایناتونه اجرا کیږی:

- Pregnancy Test
- په نجونو کی د بکارت د غشا معاینه
- د ګلایسیمیا معاینه
- د کولسترول معاینه په وینه کی
- د وینی روټین معاینات
- اندوکراین معاینات
- د بطن رادیوګرافی
- هستروسلپنګوګرافی
- لپروسکوپی
- کولدوسکوپی

(c) ketabton.com: The Digital Library

Dysmenorrhea

تعريف: عبارت دئ له دردناکه تحيض څخه چی په دې حالت کي درد د بطن د سفلي برخو او قطني نا حيې څخه شروع کيږي او په پيشرفته حالاتو کي و سفلي اطرافو ته انتشار کوي کله کله دلبدي او استفراقات هم موجود وي. ديسمينوريا په دوه ډوله ليدل کيږي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابتدايي ديسمينوريا:

دغه ډول ديسمينوريا ته ايديو پتيک يا سيزموديک ديسمينوريا هم ويل کيږي. دا ډول ديسمينوريا په پيغلو نجونو او په هغو ښځو کي چې ولادت يې نه وي کړي (Nulliparous) ليدل کيږي په ابتدايی ديسمينوريا کي عضوي آفت موجود نه وي او **لاندي ځانګړتياړی لری:**

(c) ketabton.com: The Digital Library

- **د درد شروع:** معمولا څو ساعته مخکي او يا د تحيض څخه وروسته شروع کيږي.
- **د درد موده :** معمولا ۴۸ -۷۲ ساعته) ۱۲-۷۲ ساعته (پوری دوام کوي.
- **د درد ځانګړتيا:** درد کيدای کرمپی وی يا کوليکي او يا هم سپزموديک وي.
- **د درد ځای:**درد اکثرا د بطن په سفلي برخه کي او يا په فوق عانه کي وي او د درد شدت پر متوسط خط کي زيات وي.
- **د درد انتشار:** درد اکثرا خلف او فوق عاني ته انتشار کوي

درد اکثرا د دلبدي ،استفراقات،اسهال ،خستګئ، سر دردئ،کبنته فشار او تخرشيت سره مل وي.دا ډول ديسمينوريا د سن په زياتيدو سره او د مهبلي ولادتونو سره د منځه ځي .

.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثانوي ديسمينوريا(Secondary dysmenorrhea)

دا ډول ديسمينوريا د حوصلې د آفاتو له سببه منځ ته راځي.معمولا پس له ۲۵ کلنۍ څخه لیدل کیږي مګر په لومړني تحیض او یا هم وروسته له امیدواری څخه په هر سن او سال کې شروع کیدای . درد څو ورځې مخکې له تحیض څخه شروع کیږي او ۵-۷ ورځو پورې دوام کوي. اکثرا د رحم ،نفیرونو ،تخموانډنو ،پریتوان او حوصلې آفاتو له سببه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تداوي:

ابتدایی دیسمینوریا: ډیره ښه او انتخابي تداوي يي د NSAIDs څخه کار اخیستل دئ چه ۸۰-۹۰% واقعاتو کي موثر واقع کیږي.دا دواګاني د تحیض د شروع څخه مخکي، د درد د شروع څخه بیا تر ۳ ورځو پوري تطبیق کیدای . دا دواګاني په لاندی ډول دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cap Mefenamicacid 250mg/QID
Tab Ibuprofen 400mg/QID
Cap Indomethacin 25mg/6-8h
Cap Piroxicam 20mg/BID

(c) ketabton.com: The Digital Library

که چیری پورتني دواګاني موثره واقع نه د مریضې د موافقې په صورت کې انتخابی دوا OCPیا د حاملګئ ضد تابلیتونه دي.که چیري ۳-۶ میاشتې وروسته له تداوئ څخه مناسب ځواب موجود نه وو باید پر ثانوي دیسمینوریا باندي فکر وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثانوي ديسمينوريا:

په ثانوي ديسمينوريا کي هم OCP او NSAIDsکله کله موثره واقع کيږي مګر اصلی علت يي بايد پيدا سی او تداوی صورت ونيسي.مثلا د Cervical stenosis په صورت کي د Dilatation د عملیې څخه کار واخيستل ، د غشايی ديسمينوريا په صورت کي د کورتاژ عمليه موثره واقع کيږي،د رحم د ريترو پوزيشن په صورت کي په استجاع بطني استراحت کول د مريضې د بهبودي سبب ګرځي. او په پيشرفته حالاتو کي عمليات بايد اجرا چه په دي حالاتو کي د هايپوګستريک عصب قطع کيږي، د انتان په موجوديت کي) PID(طبی تداوي او حتی د جراحی عملياتو څخه استفاده کيږي ، د ت ومور په صورت کی لازمه تداوي او جراحي دي اجرا.

(c) ketabton.com: The Digital Library

:Menorrhagia

که چیری د تحیض خونریزي د اوږد مهاله مودې لپاره)د لسو ورځو څخه ډیر(وي د مینورژیا په نامه یادیږي. هغه امراض چه دغه عرض تمثیلوي اکثرا سلیم آفات دی لکه د رحم فبروما وي او کله کله د مینوپوز څخه مخکي هم دغه عرض منځ ته راتلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Metrorrhagia

: په دي حالت کي د دوو تحيضي سيکلونو تر منځ غير منظم او غير وصفي خونريزي موجوده وي چه تقريبا ټول په خبيثه آفاتو باندي دلالت کوي، مګر بيا هم تحت المخاطي فبرومايوما ،ادينومايوز ،اندو متريوز،Ulceration،Erosion،TB،سقط ونه،خارج رحمي حمل او رحمي پو ليپونه دغه عرض درلودلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Oligominorrhea

: د دوو تحيضي سيکلونو تر منځ د فاصلې زياتيدو)د ۳۵ ورځو څخه اضافه(ته وايی. د مثال په توګه يوې ښځي ته په يوه کال کي د ۱۲ وارو په عوض ممکن ۶ وارئ تحيض پيدا شی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Poly menorrhea

: د دوو تحيضي سيکلونو تر منځ د فاصلي کميدو) د 21ورځو څخه کم (ته وايی. د مثال په توګه يوي ښځي ته په يو کال کي د ۱۲ وارو په عو ض ممکن ۲۰وارئ تحيض پيدا.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Hypermenorrhea:

د نورمال حالت څخه د تحیض د وینی د مقدار زیاتیدو ته وایی)۱۵۰ سی سی څخه اضافه (.

Hypo menorrhea: د نو رمال حالت څخه د تحیض د وینی د مقدار کمیدو ته وایی) ۶ سی سی څخه کم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Bartholin’s Cyst and Abscess

د بارتولين غده

بارتولين غدوات په دواړو خواوو کي د بولبو کاورنوس تر عضلې لاندي د يو نخود په اندازه موقعيت لري يا په بل عبارت د ويستيبول په ۱/۳ لاندني حصه کي په عميقه توګه موقعيت لري . دغه غده د جنسي مقاربت پر مهال يوه شفافه مايع(مخاطي(افرازوي چه د لوبريکانت رول تر سره کوي تر څو ښځه په مقاربت کي د ناراحتي احساس و نه کړي او ضمنا د انزال په وخت کي سپين رنګه شيدي ډوله مايع افرازوی چه د نارينه وو د منوي مايع سره ورته والئ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسباب:

په بارتولين غده کي کيدای ساده التهاب رامنځ ته ، چه د Bartholinitis په نامه يادیږی . که چيري التهاب په مزمنه توګه منځ ته را د غدي مجرا مسدود کيږي او د ترشحاتو د احتباس په نتيجه کي کيست جوړيږي) د مجرا مسدوديت يا د انتان له سببه وي او يا هم د Mucosa plug(له سببه. او که چيری کيست منتن ابسي منځ ته راوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

بارتولين ابسې معمولا پولي ميکروبيال وي ،مګر ۲۰-۳۰% واقعاتو کي نايسريا ګونوکوک يې لامل وي همدارنګه کلاميديا او ګونوکوک هم د ابسې لاملونه کيدای . بارتولين ابسې معمولا يو طرفه وي او سريع سير لري د ۲-۳ ورځو په موده کي تشکل کوي او د يوې دردناکې پرسيدلې ،سور رنګه او متموجې کتلې په شکل تظاهر کوي او مريضه په ډيره سختي سره تګ کوي او ضمنا Dyspareunia به ولري. په اکثرو مواردو کي د ۲-۴ ورځو په جريان کي خود په خوده خلاصيږي او تخليه کيږي .

بايد په ياد ولرو چه بارتولين کيست درد ،حسا سيت ،سوروالئ او التهاب نه لري يوائې کيستيک کتله موجوده وي سايز يې د نخود څخه نيولې بيا د هګۍ تر اندازې پوري فرق کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تداوي:

کیست که چیري اعراض و نه لري کومې خاصي تداوي ته اړتیا نه لري او که چیري اعراض موجود وي دریناژ توصیه کیږي تر څو له Word catheter Insertionڅخه کار واخیستل ، یو ساده Incision اجرا او دریناژ ترسره کیږي تر څو کیست خپل لومړي حالت ته وګرځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cervicitis

د نسايي د معمولو تشوشاتو څخه دئ ،۵۰% ښځی په ځواني کي په دي آفت اخته کيږی. هغه مهم حالت چه واقع کيږی عبارت دئ د Endo-cervical canal د حجراتو د زياتوالی او غټوالئ)هايپرپلازياو هايپرترفي(څخه او ددغه حجراتو د عنق د فوهې خارجي خواته راوځي.

Chronic cervicitis د سرويکس مزمن التهاب دئ چه د Chronic سبب ګرځی او کيدای شی په Infertilityاو Leucorrhea, Abortionيو علت وي. ۶۰% هغه ښځي چه ولادت cervical carcinomaراتلونکي کي د

پي کري وي په cervicitis اخته کيږي.کله چه عنق د ولادت پرمهال تر فشارلاندی راځی او لسريشنونه واقع کيږی او بالاخره دغه د لسريشن ناحيه منتن کيږی او د بدلون سره مواجه کيږی بنفسهي او قصدی سقطونه او د جراحی سامان آلاتو استعمالول په ناحيه کي کولای التهاب رامنځ ته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

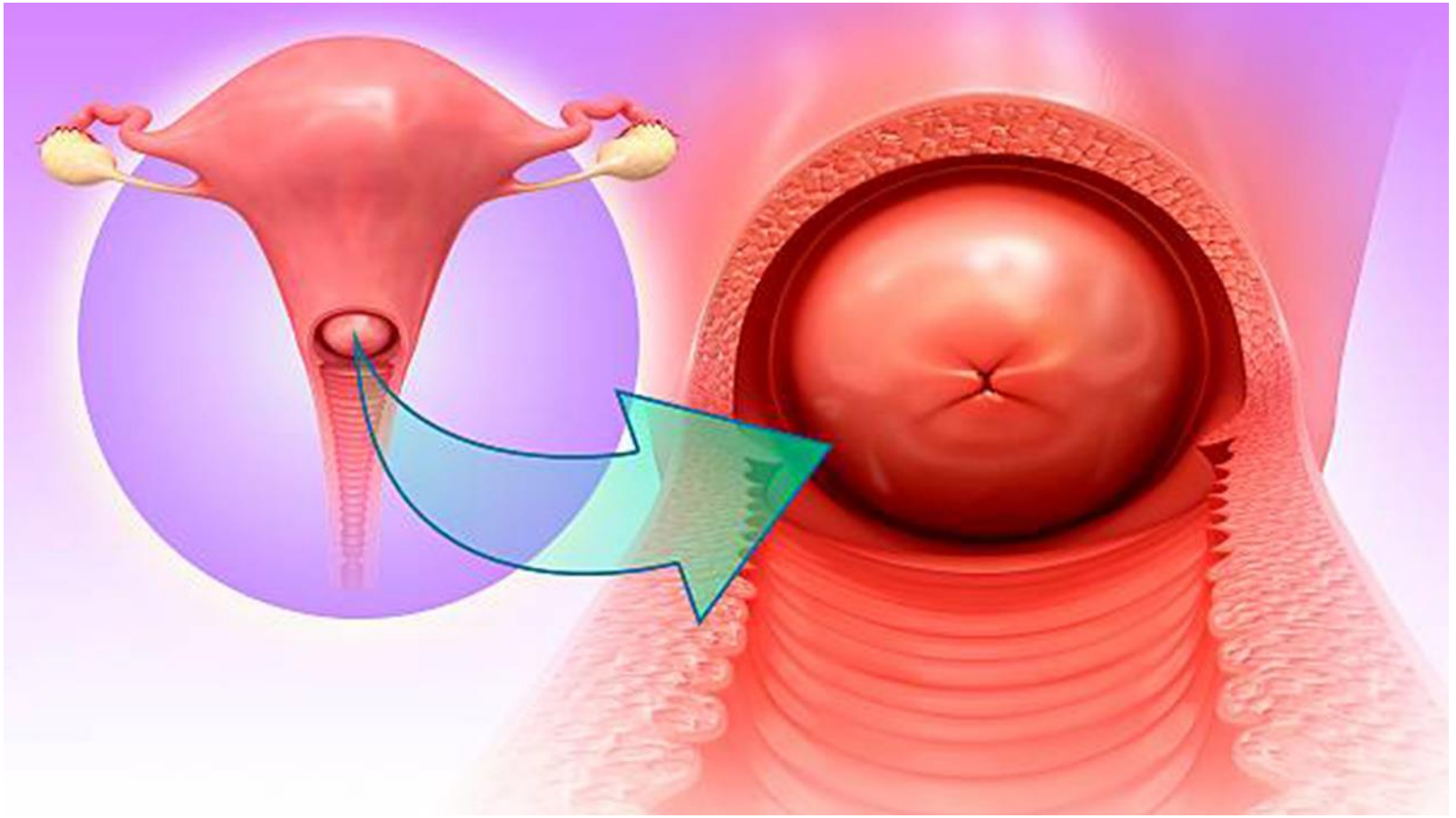

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور مساعدکوونکی فکتورونه:

- په مهبلی او مقعدی نواحیو کی د حفظ الصحې نه مراعات کول.
- د مقاومت ټیټوالئ
- د استروجن کموالئ
- د ویتامینونه کمبود
- د عنق دومداره تخریب
- مختلف انتانات

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرويکس د Chlamydia انتاناتو لپاره ډير مناسب ځای دئ چه په جنين کی د Conjunctivitis سبب کيږی ، ويروسونه هم سرويکس ماوف کولای شی لکه:Herpes . Vدوهم تايپ چه په سطحي شکل Vesicular قرحات په عنق کي منځته راوړي التهابی پروسه په عنق کی د يوی سطحی التهاب او انتان په شکل شروع کيږی اوپه لومړي ساعتو کي Endo cervix ماوف کوي او بالاخره د ۱-۲ و رځو په ترڅ کي انتان ته د سرويکس عميقو طبقاتو ته نفوذ کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرويکس مهم رول د توليد په پروسه کی د يو شفاف رقيق او د حجراتو بغير مخاط افرازول د Ovulation په وخت کي دئ چه د سپرم د داخليدو زمينه د رحم وجوف ته مساعد کوي او کله چه افرازات منتن ،غليظ او چسپناکه شی ددغه عملیې څخه مخنيوئ کوي. او د ناحيې شديد مصابيت د انتاناتو په واسطه د سوډيم کلورايد او اوبو د ډير ضايع کيدو او د مخاط د غلظت د زياتوالی او د ناحيه PH تيتوالی لامل ګرځی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باکتریاو او Leucocytes شتون د عنق په ناحیه کي سپرم لپاره مضر تمامیږی چه وروسته د تداوی ځخه د ناحیه PH نورمال حالت ته ګرځی . حجروی نشوو نما متوقف کیږی مګر ناحیه په مکمله توګه نورمال شکل نه اخلی او د احمراری ساحې په شکل پاته کیږی ،هغه غدوات چه افرازات یی مسدود کیږی Nabothian cyst منځته راوړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعراض و علايم:

- د ovulation پرمهال د عنق مخاط شفافی وی بیله حجراتو افرازوی مرحله کی مخاط چسپناکه / غلیظ او کیژی Mucoprulant
- Leucorrhea لیدل کیږی چه دغه افرازات چسپناکه او بوی ناکه وي. او د ناحیه د سوزش او تخریش سره یو ځای وی.
- عقامت یا Infertility هم یو له هغو عواملو څخه دئ چه د غلیظ،اسیدی او قیحی مخاط له سببه چه په سرویکس کي وي او د سپرم د داخلیدو څخه و رحم ته مخنیوي کوي منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د ملا درد د Uterosacralد نا حيې د Lymphangitis له سببه منځ ته راځي .
- Dyspareunia, Dysmenorrhea ،د بطن د سفلي برخي دردونه د پريمتريوم د احتقان يا Congestionله سببه را منځ ته کيږي.
- ديسيوريا، فريکونسي د يوريترايتس له سببه منځ ته راځي.
- ميترورژيا : هايپريميا په التهابی سرويکس کي يوه وينه لرونکي سطحه تشکيلوي چه د دوو تحيضي سيکل تر ما بينځ او يا هم ورو سته د جنسي مقاربت څخه دSpottingپه شکل خونريزئ ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سقطونه: د حمل په سر کي د Deciduaitisاو Placentitisله سببه وي.
- Cervical dystocia د مزمن التهاب وروسته cervical fibrosisاو cervical stenosisمنځ ته راځي چه د ولادت پر مهال د عنق دعدم تو سع او يا هم د ناقصې توسع باعث ګرځي.
- که چيري د سرويکس د افرازاتو څخه سمير وا خستل يو ډير شمير ليوکو سايتونه او پسGram Stainڅخه ګرام منفی ديپلوکوکونه د ګونوريا په واقعاتو کي ښيی. ممکن سترپتوکوکونه،ستافيلو کوکونه او E.Coliهم وليدل.
- کولپوسکوپی التهابي تغيرات په سرويکس کي ښيي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخنیوئ:

د ترضیضی ولادتو څخه مخنیوئ
د سرویکس د لسریشنونو ترمیم) د 1.5cm(څخه زیات.
د عنق او مهبل د التهاباتو تداوئ د انتاناتو په صورت کي تر څو سرویکس ترمیم کیږي.
دانتاناتو په صورت کي د عنق او مهبل څخه د سمیر تهیه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تداوي:

که چيري د سرويسيت علت STIs وي خاص تداوي ته ضرورت لري ،که چيري د انتا ن موجوديت ته مشکوک وو انتان بايد تداوي ،د تدواي څخه هدف دا دئ چه انتان محدود کړای ، رحم او تيوبو ته او د حمل په صورت کي جنين ته انتشار و نه کړي. تداوي د انتان په ډول پوري مربوط دئ که چيري فنګس وی انتی فنګل او که چيري ويروس وي انتي وايرل دواګاني او د باکتريا په صورت کي انتی بيو تيک ورکول کيږي.په تداوي کي جنسي پارتنر هم با يد تداوي او د تداوي تر ختم پوري بايد د جنسي مقاربت څخه ډډه وښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cervical Polyp

تعريف: اکثرا کوچني ذنب يا لکئ لرونکي ساختمانونه دي چه د عنق د فوحي څخه خارجيږي،کله هم د عنق په جدار کي موښتي وي او ندرتا د شعلي) Flame)په شان يا دوک مانند هم وي .اکثرا سور جلا داره رنګ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cervical polyps

As viewed through a speculum

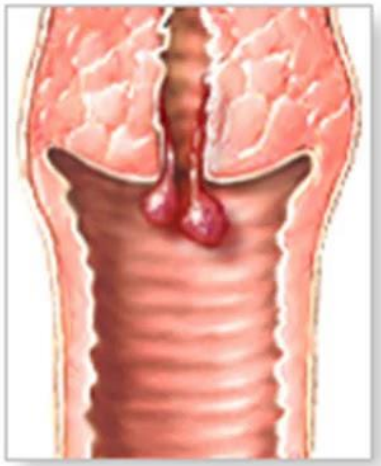

Cut view

It isn't fully understood why cervical polyps occur.

A.D.A.M.

(c) ketabton.com: The Digital Library

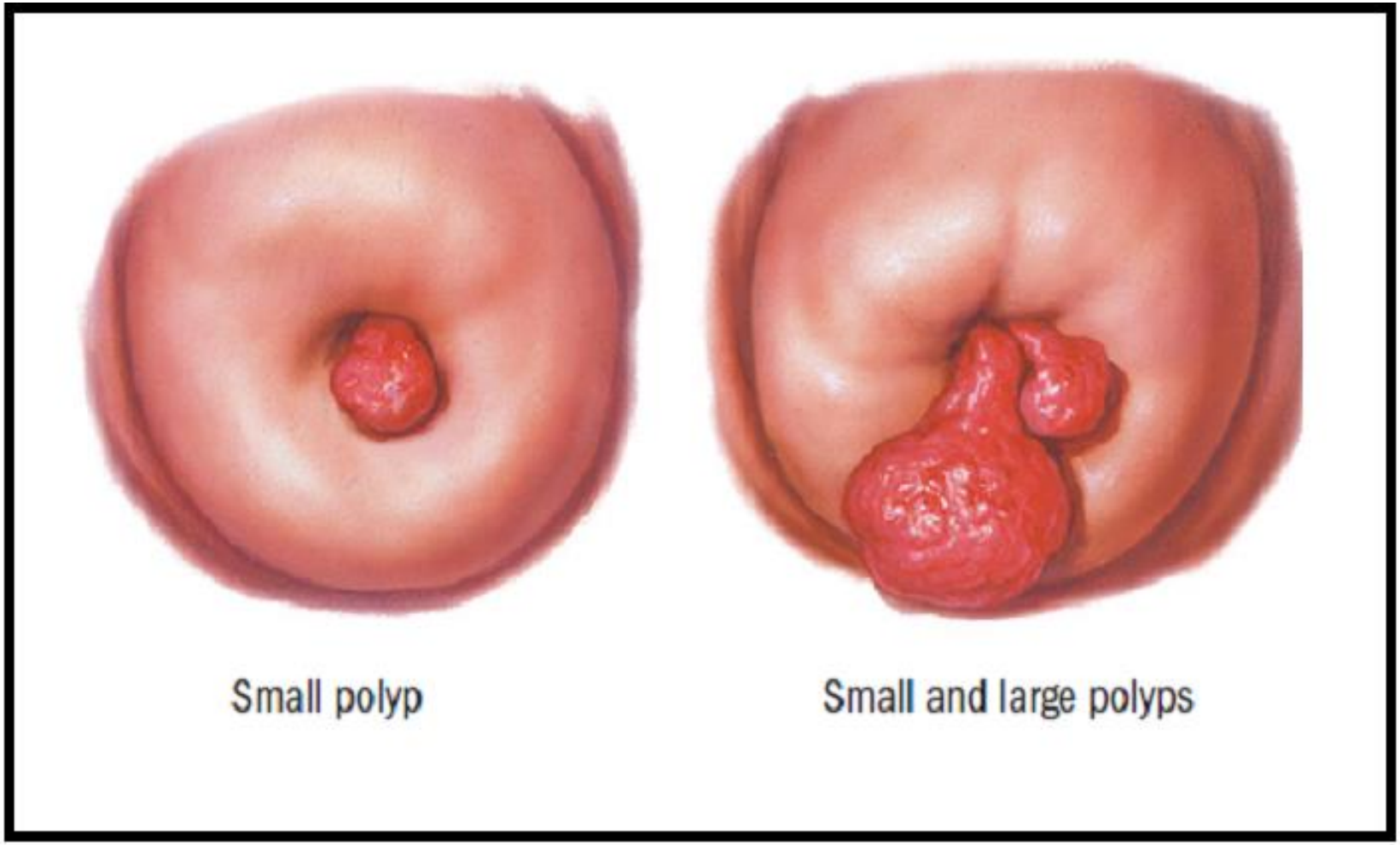

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلي علت يي معلوم نه دئ،مګر يو سببي عامل د عنق مزمن التهاب ښودل شوي ده.په هغو ښځو کي چه د توليد په مرحله کي دي ډير ليدل کيږي مګر د مينوپوز په دوره کي هم ليدل شوي دي. د پوليپ منشا د اندو سرويکس د اپيتل څخه وي ،په مرکزي برخه کي اوعيه او شاو خوا يې د غدواتو په واسطه پو ښل شوي وي او د يو فايبرو وزکيولير (Fibro vascular)ذنب، درلودونکي وي.

اوږدوالي يی د څو ملی متر څخه بيا تر ۲سانتيمترو پوري رسيږي او کله تر هغه هم زيات ليدل کيږي.Endo cervical polyp اکثرا ذنب لرونکي وي او د سرويکس د خارجي فوهې څخه خارجيږي او سطح يې نازک او وينه ورکوونکئ وي اکتو سرويکل پو ليپونه پلن او خاسف

وي، ذنب نه لري ،او په سطح پوري موښتئ وي يا)التصاق لري (اود سکواموز اپيتل له نوعې څخه دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعراض او علايم:

لوکوريا يوه ډيره مهمه ستونزه ده چه اکثرا د غير نورمال خونريزئ) هايپرمينوريا(سره مل وي او په شځو کي د عقامت سببکيږي. او په ډير عمر لرونکو ښځو کي د مينوپوز په د وخت کي د خونريزيو لامل ګرځي.د سپيکولوم د معاينې سره د مهبلي کانال او عنق که وليدل د پوليپ شتون تثبيت کيږي چه وروسته بايد ليږی د تشخيصيه D&Cپه ذريعه هم تثبيت او ليري کيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

تداوي:

دوايی تداوي: د انتان په صورت کي بايد د انتان ضد تداوي صورت ونيسي.

وصفي تداوي: وصفي تداوي جراحي دی.ټول پوليپوته د ذنب د ناحيې څخه ټينګ نيول کيږي او قطع کيږي. د قطع کيدو په صو رت کي د خفيفې خونريزئ امکان شته. غټ پوليپونه د لوی جراحي عمليات ايجاب کوي چه په دي حالت کي جراح بايد پوليپ په مکمله توګه وباسي او خونريزئ کنترول کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مياشتنۍ عادت نه مخکې سندروم Pre Menstrual Syndrome:

داسندروم دتحيض دسيکل دواقع کيدو نه مخ منځته راځي چه په بنځه کي روحي ، فزيکی او رفتاري تغيرات بنکاره کيږيادبنځي دکارقدرت کميږي ددغه سندروم اصلي علت معلوم ندی . اعراض ئي عبارت دی له دتيو حساسيت ، تخرشيت ، خوابدتيا يا Depression ، دخوب نشتوالی ، دسر درد ، دکوتل کيدو احساس ، دوزن زياتيدل ، سړه خوله ، دغوږونوشرنګی، ژړا ، دنس باد اوبريښ ، داشتها زياتيدل اودبدن په فعاليت کي دهمږغی نشتوالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Abdominal pain

Headache

Migraine pain

Abdominal swelling

Backache

Sweat

Irritability

Hip pain

Muscle pain

Vomit

Fatigue

Stomach upset

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه اودنرسنګ کړنې:

--ناروغ ته بايد ډاډ ورکول چه دا حالت خطرناکه ندې . ناروغ ته لارښتتوونه کيږي چه پلي وکړئي ، منا سب خواړه څخه ګټه واخلي دغوړ اومالګي څخه پرهيز وکړي اوپروتئني مواد ، ابلن شيان او کاربوهايدريت څخه ډيره ګټه واخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Menopause يا د مياشتنی عادت دريدل

مينوپوز:د سن په زيا تيدو سره د مبيضي فو ليکولونو فعاليت او تعداد کميږي ،تقريبا د ۴۰ کلنۍ په حدودو کي دغه د اختلال علايم متبارز کيږي اوپه شخص کي غير منظم خونريزئ او د استروجن د سو يي کمښت رامنځ ته کيږي .د ژوند دغه مرحلې ته Climacteric دوره ويل کيږي) ،۶-۱۲ ميا شتي(وروسته ددي مرحلی څخه تحيض نه واقع کيږي او Menopause ورته ويل کيږي. د مينوپوز متوسط سن ۴۵-۵۵ کلنۍ دئ. مينوپوز يو فزی ولوژيک حالت دئ چه په دي حالت کي د استروجن د سويی کمښت په شديده درجه د LH,FSH د زياتواوالي په نتيجه کي منځ ته راځي او د مينوپوز د دوري ټول تغيرات د همدي استروجن د کاهش له سببه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلینیکي تظاهرات:

Hot flashیا د vasomotorد سیستم ناپایداری او عدم ثبات: د Climacteric او مینوپوز د د مرحلو ډیره جدی او ناراحت کوونکي علامه ده ،تقریبا ۸۵%-۷۵بنځي مصابیږي.دغه علامه د صدر او علوي اطرافو) سر،مخ،صدر،اوږې او لاسونه(د ناګهاني سره کیدل او تودیدلو څخه عبارت دئ چه کله د خوله،ضعف،دلبدي او استفراغاتو سره هم مل وي، حمله اکثرا تر ۵ دقیقو څخه لږدوام کوي او معمولا څوځلې په ورځ کي منځ ته راځي ،په شدیدو مواردو کي په خوب کی هم منځ ته راځي او د مریض د خوب د اختلال سبب ګرځي. Hot flashاکثرا وروسته له ۲- ۱ کالو څخه له منځه ځي اما په ۳۵% کسانو کي تر ۵ کالو پوري هم دوام درلودلای. ددي حالت علت د الفا ادرینرجیک سیستم د فعالیت کموالئ د استروجن د هورمون دزیات کمښت او یا هم د نه شتون له امله وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

: Osteoporosis

د عظمي کتلې و کمښت ته ويل کيږي،چه په هغه کي معدني ترکيبات کميږي) په حقيقت کي اوستيوپوروز يو کمی تغير دي نه کيفي (زياترينه عظمي کتله په۳۰- ۳۵ کلنئ پوري وجود لري او د هغه څخه ورو سته هر کال کميږي. د فقراتو عظمي نسج او د عظامو دستال نهايت د تربيکولير د نوع څخه دي او د فيمور د عظم راس او عنق د کورتيکل له نوعي څخه دي بنا هرڅه چه د مينوپوز په دوره کي ليدل کيږي داوستيوپوروز لومړئ تايپ او په لوړ سن کي) تر ۸۰ اضافه(داوستيوپوروز دوهم تايپ وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

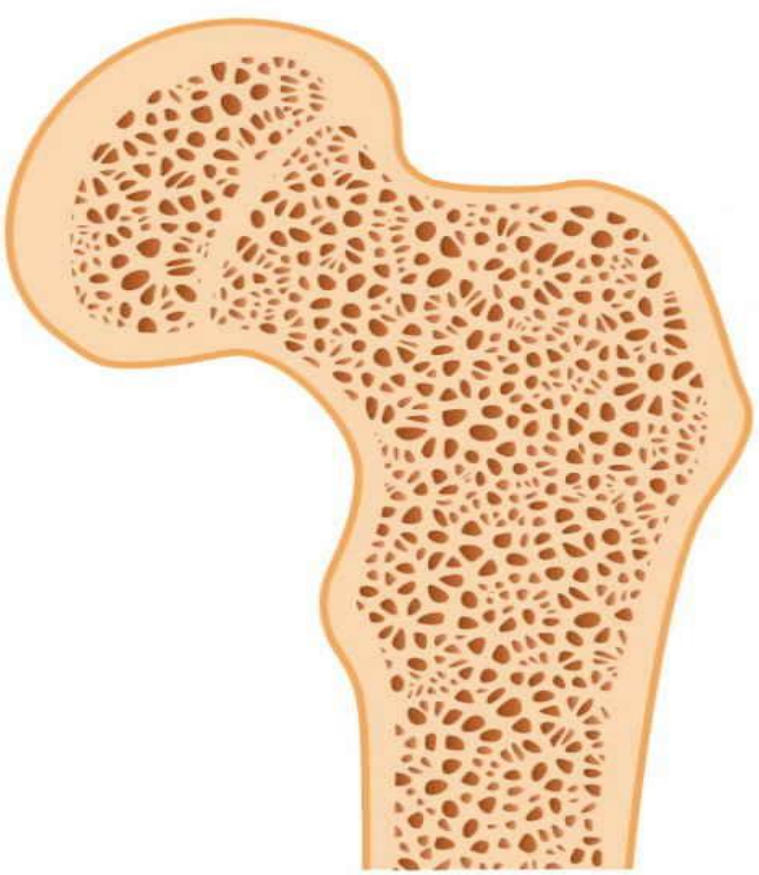

Healthy bone

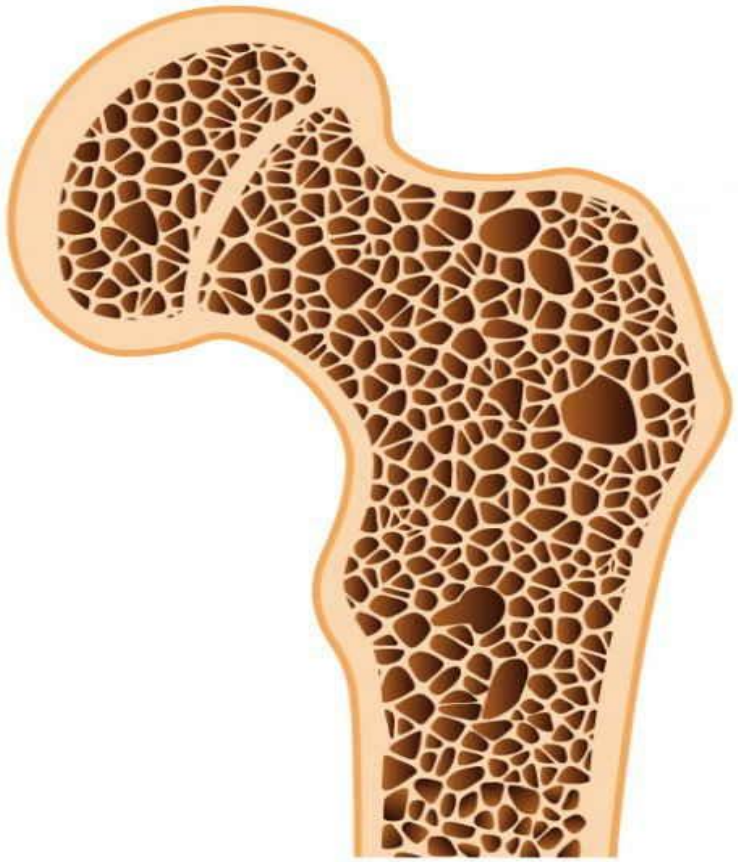

Osteoporosis

(c) ketabton.com: The Digital Library

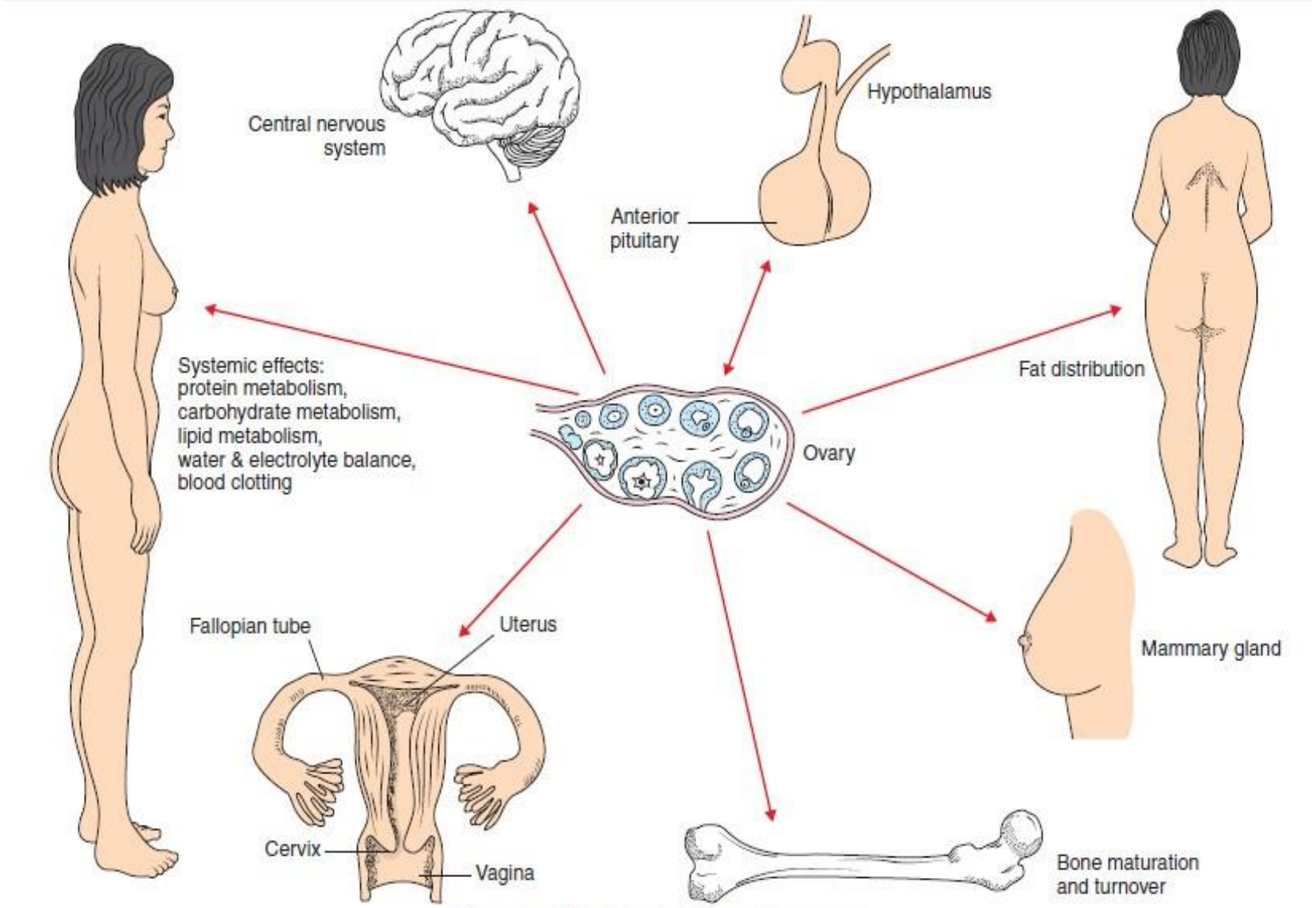

Figure 3.4 Physiological effects of oestrogen.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لاندي حالاتو کي او ستيوپوروز ډير او شديد ليدل کيږي:

۱- سپين پو ستان

۲- Early Menopause

۳- فاميلي تاريخچه

۴- د سګرټ مصروف

۵- نا مناسب غذايی رژيم) د کلسيم او ويتامين D کمښت، د کا فيين ،الکهول او پرو تين ډير استعمال(

۶- اندوکراينې اختلا لات لکه ديابت او کوشنګ سندروم

۷- د حرکت او فزيکي فعا ليت کموالئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

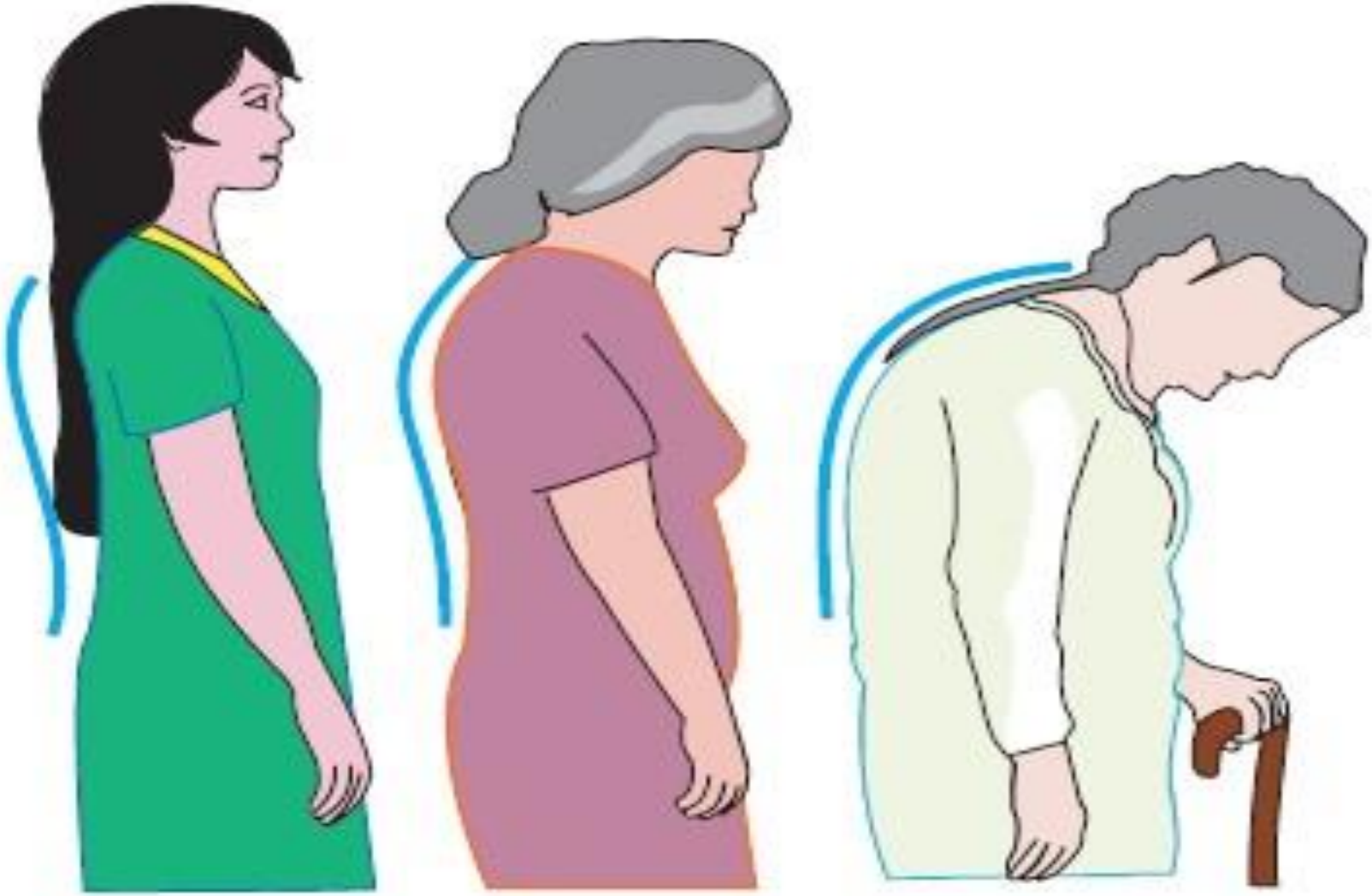

Figure 5.2 Osteoporosis of the vertebral column.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Urogenital tract:

د استروجن کمښت د مهبل د مخاط د اتروفي سبب او په نتيجه کي د اتروفيک وجينا يتس د منځ ته راتلو لامل ګرځي چه دخارش ،سوخت دردناکه مقاربت او کله هم د مهبلئ خونريزئ سره مل وي.د استروجن قطع کيدل د رحم په حمايوی انساجو.

Uterosacral (cardinal & lig.) (کي د کولاجن د اليافو د کمښت باعث ګرځي او په پايله کي يی مقويت يا Tonicityکميږي او رحم پرولپس کوي.

د جنينی له نظره د مثاني د trigon او احليل نسج د استروجن سره تړاو لري ځکه د استروجن کمبود کولای د احليل مخاط اترو فيک کړي او د Urinary urgencyيا د ادرار دتکرر ،سوخت او عدم اقتدار سبب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Cardiovascular:

په بنځو کي ورو سته د مينوپوز څخه د مړيني کچه د قلبی وعايی آفاتو له امله کميږي، استروجن د مينوپوز په دوران کي قلبي وعايی امراض کموي علت يی د پرو ستا ګلندينونو په ميتابو ليزم کی تغيرات رامنځ ته کوي ،د پرو ستا سا يکلين د زياتوالئ او د ترومبو کسان دکمښت باعث کيږي ضمنا دمستقيم vasodilatation له امله دCVDخطرات په نسبی ډول کموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلد:

داستروجن کمښت د کولاجن د الیافو د کمښت ،د درم د طبقي د نازکیدو اوبالاخره دبدن پر پو ست باندي د ګونجو د زیا تیدو سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تداوي:

استروجن تر دي مهاله يواځنی دوا د ه د هغو اعراضو تداوئ لپاره کوم چه د مينوپوز په دوره کي منځ ته راځي. که چيري کوم عدم استطباب موجود نه وي لکه: د ثديی سرطانونه،اندو متريوم سرطان،کبدی حاد امراض،تحثري حاد اختلا لات او مهبلي خونريزي په نا معلومه دليل سره ،دا ځکه چه استروجن د ثديی د مخفي سرطانونو د زياتوالئ سبب کيږي بنا، د کمښت لپاره باید په يو وخت کي پروجسترون هم تو صيه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که چيري او ستيو پوروز تاسس کړي وي:

استروجن ارزان،موثر او بهتر ينه تداوي ده او که چيري استروجن مضاد استطباب وو د استروجن په عوض Calcitoninد استفادي وړ دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د کافیین د مصرف کمول
- منظم فزیکی فعالیت
- د چاپیریال د حرارت درجه باید معتدل وسا تل شیاو نسبتا نازک جامي دي واغوستل.
- استروجن اصلي تداوي ده.
- که چیری استروجن مضاد استطباب وي او د ویني فشار هم لوړ وي د اګونست لکه میتایل دوپا څخه استفاده کیږي. adrenergic alpha2

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښځو د تناسلي غړو انتانات
Infection of Reproductive Organs

د فرج التهاب يا Vulvitis :

دفرج جلد کيدلاي چه په ټولو جلدي ناروغيو اخته همدارنګه دفرج جلد اکثراً په مخرش موادلکه دتحيض ددوري افرازات ، دمهبل افرازات ، ادرار او غايطه موادو سره مخامخ دی چه دفرج دجلدي ناروغيو لپاره ډيره ښه زمينه جوړوي ، همدارنګه دتنګو زيرجامو اغو ستل او ډير تنګ پطلون اغو ستل ، دځيني صابونانو ا ستعمال ، دعطر لرونکو پودرو ا ستعمال او ځيني اسپري ګاني همدارنګه دتناسلي ناحيي ډير رطوبت اودتنګو کاليو اغوستل ، همدارنګه چاغښت اودشخصي حفظ الصحي نه مراعات کول دفرج دالتهاب سبب او دناروغی مساعد کوونکی فکتورونه بلل کيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دناروغی اصلي اعراض عبارت دي له : دفرج خارش اوسوزش څخه

دفرج خارش کيدلاي چه دعمومي ناروغی ديابيت Leukemia اويرقان له امله هم رامنځته سی ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه او د نرسنګ کړنې:

ناروغ ته لاربښ وونه کيږي چه شخصي حفظ الصحه مراعات کړي خپل زير پوښونه هره ورځ تبديل اوپاک پريولي . دعطر لرونکو اومخرش صابون داستعمال څخه ډډه وکړي دالتهاب اود درد دکمښت لپاره Sitz bath يا بيحس کونکی کريم اويا دالتهاب ضد درمل څخه ګټه اخيستل کيږي اودورځي دوه – دري پلا فرج بايد په پاکو اوبو پريوللل سی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهبل التهاب يا Vaginitis

مختلف عوامل دمهبل دمونتن کيدو سبب ګرځي لکه Herpes, Moniliasis, Condidiasis, Trichomonase او تومورونه.دمهبل دالتهاب په وخت کي دمهبل افرازات زياتيږي اودمهبل دخارش او سوزش سبب ګرځي . کله په نورمال حالت کي سپين شفاف افرازات په مهبل کي دمياشتنۍ عادت نه مخکی او وروسته ليدل کيږي چه بايد دمهبل دالتهاب سره غلط نشي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه او د نرسنګ کړنې:

ناروغ ته لاربښونه کيږي چه شخصي حفظ الصحه مراعات کړي ، زير پوښونه هره ورځ تبديل اوپاک پريولي ، دناروغې تر شفا کيدو دجنسي تماس څخه ډډه وکړی اوداړتيا په صورت کي دانتي بيوتي واژينال کريم او يا تابليت څخه کار اخيستل کيږي . د مياشتنې عادت په وخت د واژينال تامپون څخه استفاده کول ډير ښه کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهبل اتروفيك التهاب : Atrophic Vaginitis

دا ډول التهاب خصوصاً د Hysterectomy څخه وروسته چه تخمدانونه هم ليري شوي وي اويا شعاعي درملني څخه وروسته ليدل کيږي ځکه هغه مخاطي غشا چه دا ستروجن ترتاثير لاندي فعاليت کوي دهورمونو دکمښت څخه وروسته پدغه ناروغۍ اخته کوي داناروغۍ يوازي په مهبل پوري محدود ندۍ بلکه دښځي دخارجي تناسلي غړي دالتهاب سبب کيدلاي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعراض :-

افرازات ، سوزش ، اودمهبل دناحيي دردځخه عبارت دی . افرازات لږ نری رقیق وینه لرونکی او خړنګه وی چه دهغه نسج مقاومت نلري نوځکه نژدیکت دردناکه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه اودنرسنګ کړنی

ددغه ناروغۍ درملنه داستروژن دتطبيق اوموضعي استعمل څخه عبارت دۍ ځيني استروژن مهبلي کريم ديوي اوونۍ لپاره په ورځ کي 3- 2 ځلي بايد استعمال . ناروغ ته بايد لاربښوونه وسی چه دهرډول تخريش کوونکو اوتنبه کوونکو موادو داستعمال څخه ډډه وکړي زيرپوښ جامي بايد نرمي اوپراخي وي اوهره ورځ بايد تبديل او پاکی پريوللسی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

:Candidiasis

د دغه مرض عامل فنګسونه دي دیابیت او حاملګي دهغه مساعد کوونکی عوامل بلل کیږي هغه ښځي چه په مینوپوز کي قرار لري ډیر لیدل کیږي دویتامینونو کمبود خصوصاً VitB Complex ، کمخوني ، چاغوالی ، خوارځواکي ، رطوبت ، ډیره خوله کول او دحاملګی ضد دوا استعمال کولاي چه دا ناروغی منځته راوړي . دمرض عامل دلاسونو ، دستمال ، جنسي مقاربت ، چټل لباس او ناپاکو سامان آلاتو پواسطه انتقال کولاي . افرازات سپین یا لږ ژړ وزمه وي په اکثره واقعاتو کي دمهبل افرازات لږ او داوبو په شکل وي دمریض عمده شکایات عبارت دي له : ډیر خارش ، دمهبل او فرج سوزش څخه ، کله هم دا اعراض دومره شدیده وي چه دناروغ دخوب خنډ ګرځي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه او د نرسنګ کړنې:

ددرملني لپاره دفنګس ضد مهبلي کريمونو څخه استفاده کوو دحامله ګې په دوران کي دمرض درملنه يو لږ څه مشکل دی اويوازي ناروغ ته تسکين ورکول کيږي اودولادت تر وخته پوري ادامه مومي ، که دفرج خارش کوم زخم پيدا کړی و بايد سوړ کمپرس او انتي هستامين دخولي له لاري ناروغ ته ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Actavis

NDC 0472-**0220**-63

*Compare to the active ingredient in Gyne-Lotrimin® Vaginal Cream**

Clotrimazole

Vaginal Cream, USP 1%

Vaginal Antifungal

Cures Most Vaginal Yeast Infections

1 Reusable Applicator (7-Day Therapy) 7-Day Treatment

One 45 g (1.5 OZ) Tube of Vaginal Cream (1%) and
1 Reusable Applicator (7-Day Therapy)

Educational Pamphlet Enclosed

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

Trichomonasis

د شايع يا معمول ناروغيو له جملي څخه دې او اکثراً کوم اعراض او علايم نه ښيي ، کيدلاي چه نارينه هم اخته کړي دمريض عمده شکايات دمهبلي افرازاتو ، درد ، سوزش ، خارش، او دمقاربت په وخت کي د درد احساس څخه دې . دناروغې عامل : چټل سامان آلاتو استعمال ، چټل دستمال ، اودجنسي مقاربت پواسطه انتقال مومي . دمهبل کتل او داسپيکولوم داخلول په مهبل کي دردناکه وي او ناروغ دسردرد ، دملا دناحيي ددرد او دحوصلي د دردونو څخه شکايت لري . دمرض عامل يو پروتوزوا دTrichomonas پنامه دې او دميکروسکوپ پواسطه دليدلو وړ دې . هغه نارينه چه پدغه ناروغې اخته وي دمرض دناقل په حيث پيژنو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

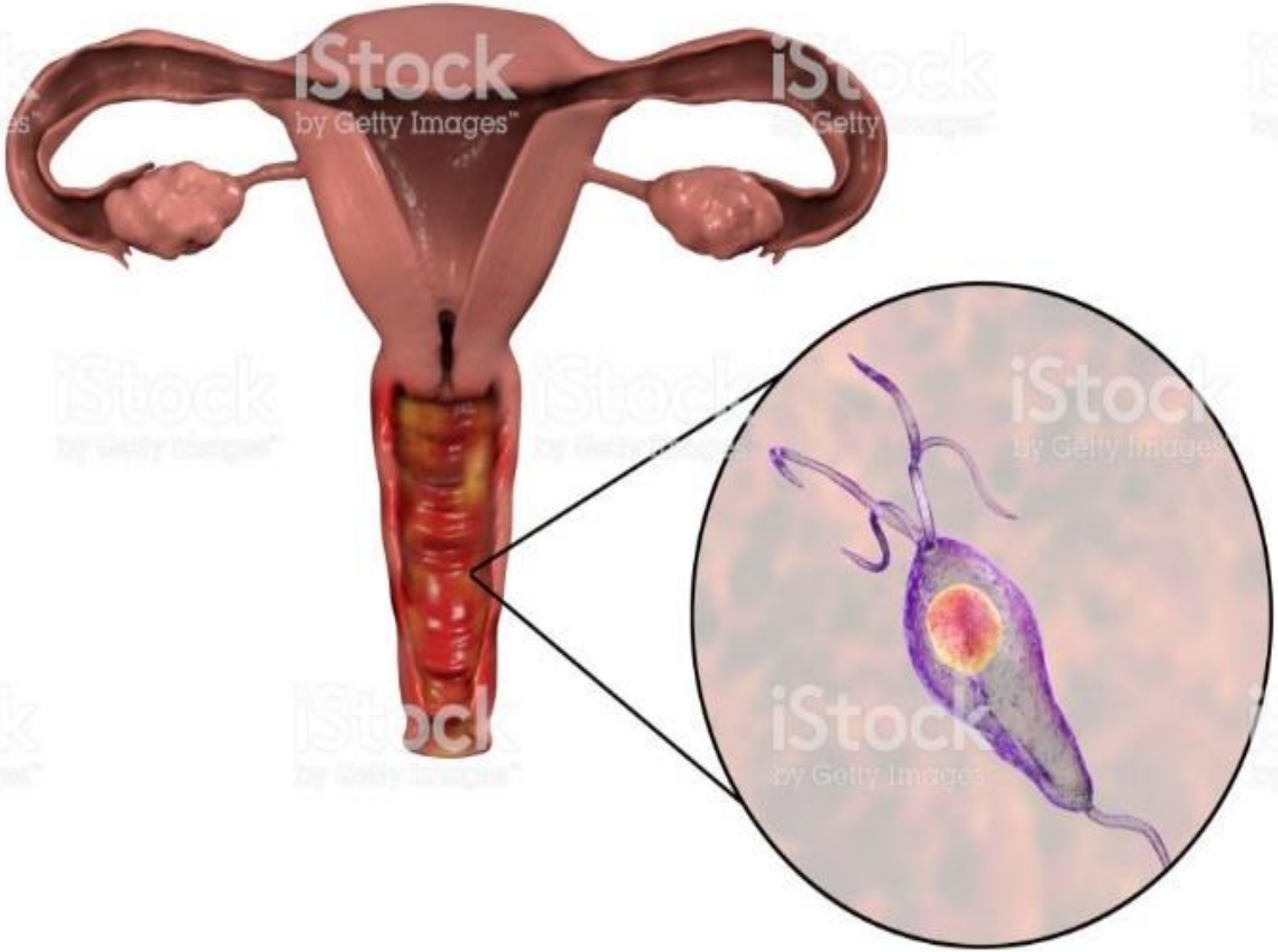

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه او دنرسنګ کړنې:

څرنګه چه دمرض عامل دښځي او نارينه پواسطه انتقال مومي نو بايد دواړه يو ځاي تداوي او دجنسي مقاربت څخه ډډه وکړی دارتيا په وخت کي دکاندم څخه استفاده وسی ، انتخابي دوا Metronidazol دی دناروغی دمخنيوي لپاره روغتيائي تعليمات ډير مهم دی اوناروغ ته لاربښونه کيږي چه خپل حفظ الصحه پاکه وساتی او دچټلو شيانو داستعمال څخه په مهبل کي ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Infertility یا عقامت

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعريف:

كه چيري يوه ښځه اوميږه يو کال ورو سته له واده څخه په دا سي حال کي چه منظم جنسي مقاربت لري او د هيڅ ډول کانتراسپتيفونو څخه هم استفاده نه کوي مګر بيا هم اولاد ونه لري ورته عقامت يا Infertilityويل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شنډتوب
Sterility

تعریف: که چیری سپرم اوتخمه په هیڅ ډول نه سی سره یوځای کیدلای اوددوی یوځای کیدل ناممکنه وی شنډتوب بلل کیږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

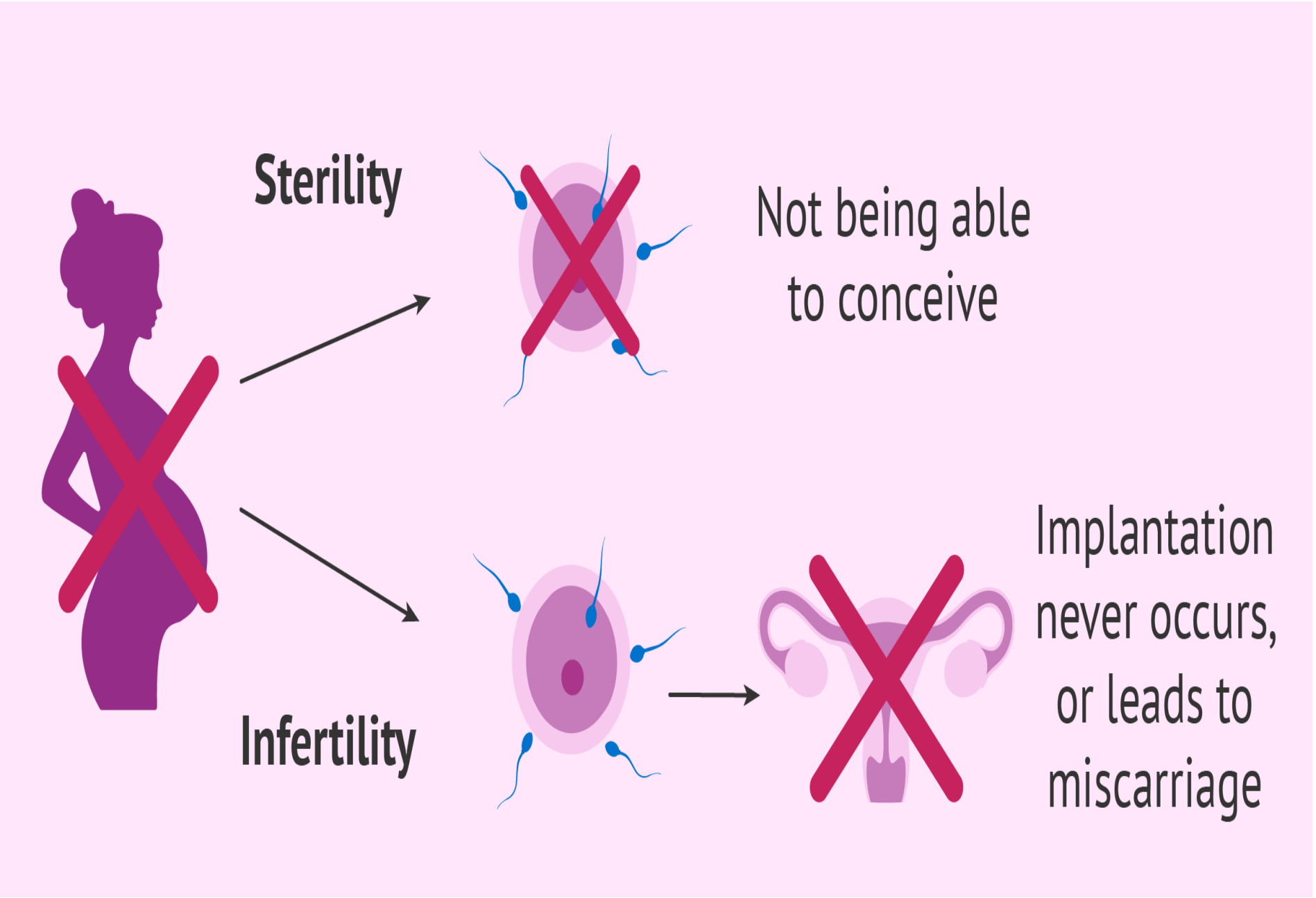

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقامت یو صحی مهم ستونزه ده چه نارینه او ښځینه په مساوي ډول متاثره کوي. ددي لپاره چه القاح صورت ونیسي نا رینه باید سپرم تولید کړي چه سالم وي،مقدار یی ډیر وي او په مهبل کی انتقال ،همدارنګه ښځه باید سالم تخمه تولید کړي ،د رحم د عنق مخاطي غشا باید سالم وي تر څو سپرم و رحم ته داخل کړي ،برعلاوه ښځه باید سالم نفیرونه ولري چه انسداد ونه لري تر څو تخمي ته د عبو ر اجازه د تخمدان څخه و رحم ته ورکړي بالاخره ښځه با ید سالم رحم ولري ترڅو القاح شوي تخمه غرس کړي او د ولادت تر مهاله پوري ورته وده او انکشاف ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقامت ډولونه: عقامت دوه ډوله لري:

ابتدايی عقامت: هغه زوج ته ويل کيږي چه بنخه يی هيڅکله حمل نه وي اخستئ.

ثانوي عقامت: هغه زوج ته ويل کيږي کوم چه يو يا څو او لاده لري مګر د بل او لاد د درلودلوقدرت نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مساعد كوونكي فكتورونه:

مخكي له دي څخه چه د عقامت پراسبابو باندي بحث وكړو پر هغو فكتورونو باندي په لاندي دول بحث كوو كوم چه په عقامت كي مهم رول لري:

(c) ketabton.com: The Digital Library

Infertility Risk Factors

past cancers

irregular periods

smoking & drinking

history of STDs

35+

age

obesity

verywell

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱-عمر: په ځوانو ښځو کي چانس د حمل زيات وي دا ځکه چه د مينوپوز څخه مخکي اکثرا څوتحيضي سيکلونه غير تبيضي وي او د حمل امکان وجود نه لري.

۲- پس له ۳۵ کلني څخه په نارينه کي د اندروجنونو هورمونونو د سويې د کمښت له امله سپرماتو جنيز لږيږي ،او د ښځي د حمل چانس کميږي.

۳- تغذي او صحي وضعيت: يوه اندازه پر سپرماتو جنيز باندي ر ول لري ،په چاغو ښځو کي د تبيض د کمښت له امله چانس د حمل کم وي.

۴- سايکولوژيک فکتورونه: اضطراب او روحی شديد فشارونه مهم رول درلودلای او د يو لړ تغيراتو سبب په نيورو اندوکراين سيستم کی کيږي کوم چه تبيض او سپرماتوجنيز کنترولوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقامت اسباب:

په عمومي ډ ول د عقامت اسباب په دوه ډوله ويښل کيږي:

١- په بنځو پوري مربوط اسباب

٢- په نارينه پوري مربوط اسباب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقامت اسباب په بنځو کي:

- د تبيض عدم کفايه
- د نفيرونو بندش يا انسداد چه عمده سبب يی PIDوي.
- هايپو تايروايديزم
- ديابت يا د شکر مريضي
- داخل رحمي التصاقات د تروما له امله کوم چه د متعددو کورتاژونو په نتيجه کی منځ ته راځي.
- اندو متريوزس
- د سرويکس د مخاط په وظيفه کي خرابوالئ
- مايوما) فبروما(
- د رحم د عنق د افرازاتو عدم کفايه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقامت اسباب په نارينه کي:

- د سپرماتو جنيز په عمل کی نقصان اکثرا په نارينه کي د عقامت سبب جوړوي
- د منوي مايع ضعيف کيفيت او د منی مايع د ذخيره کولو عدم توانايی په مهبل کي.
- په ځينی نارينه په منوي مايع کي د سپرمونو تعداد کم وي او يا د فعاليت له نظره سپرمونه غير متحرک وي او يا هم مني ډير غليظ او يا هم ډير رقيق وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مني د کيفيت د ضعيفوالي اسباب:

فزيکي فکتورونه لکه لوړ حرارت،د تنګو نيکرونو اغو ستل ،په دوامداره توګه د بخاري او يا هم تنور په څنګ کار کول ،مستقيه جرحه د خصييو پر ناحيه ،سګرټ څکول،د الکولي مشروباتو استعمالول،هيرويين،کوکاين ،STIs امراض لکه :ګونوريا او طولاني امراض لکه کله چرک(Mump) وروسته د بلوغ څخه .د خصيې عدم نزول په سفن کي ،ډير کوچني او غير نورمال خصيې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عقامت تشخيص او معاينات:

په عمومي توګه په عقامت کي بايد ښځه او ميړه دواړه معا يناتونه تر سره کړي. په ښځو کي د تحيض تاريخچه،نسا يی مخکني امراض او د تغذي حالت وپو ښتل.

په نارينه کي Erectionد Ejaculationنوعيت ،د orichitis مخکني تاريخچه او جنسي امراض وپو ښتل.

فزيکي معاينات په ښځو کي د حو صلي معا ينه او په نار ينه کي د خصيی معاينات دي د سو شکل او جسامت له نظره،د Hernia, Varicoceleموجوديت وځيړل ،سربيره پردي د دوي لپاره لاندي **معا ينات هم با يد اجرا:**

(c) ketabton.com: The Digital Library

- Semen analysis
- دتبیض لپاره تست
- Test for potency
- Cervical compatibility
- Post coital test
- د پرولکتین د سو یې تعینول په سیروم کي
- د اندومتریوم بیو پسی او هستولوژیک معا ینات

(c) ketabton.com: The Digital Library

PCT

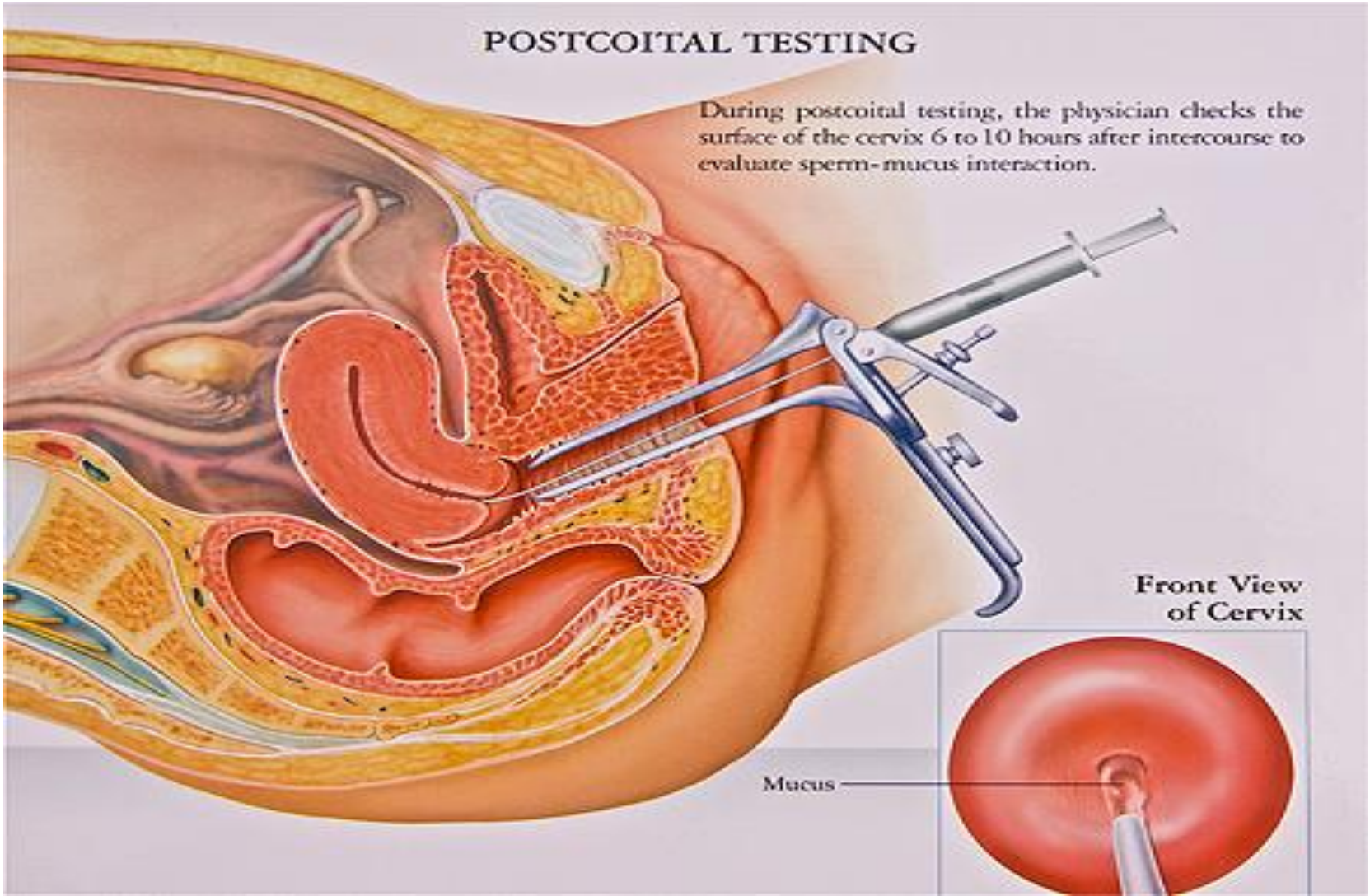

(c) ketabton.com: The Digital Library

:Semen analysis

د سپرم د معا ینې لپاره عمده ټکي په لاندي ډول دي:

کله چه غواړو سیمین معا ینه کړو باید مریض دري ورځي مخکي جنسي عمل یی نه وي تر سره کړئ.

کله چه سیمین دمعاینې لپاره اخستل کیږي با ید د ۱-۲ ساعتو په جریان کي معاینه.

د ښه نتیجې لپاره باید سیمین دوه،دري ځلې معا ینه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انتي بادي سپرم تعينول:

که چيري د مريض په سيروم کي انتي بادي سپرم موجود وي په نتيجه کي يی کله چه سپرم د سرويکس د مخاط سره په تماس کيږي،غير متحرک کيږي او القاح صورت نه نيسي.هغه تست چه په دي هدف اجراکيږی Mixed agglutination reaction . نوميږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

	Semen analysis	
1	Volumes	2-6.5cc
2	Liquefaction	Complete in 30 min
3	Count	20-30milliom/ml
4	Mortality	60% in first hour
5	Abnormal form	≤ 30%
6	WBC	Nil
7	RBC	Nil
8	Fructose	+ +

(c) ketabton.com: The Digital Library

تست د تبيض د معلومولو لپاره:

د تبيض د معلومولو لپاره لاندي معاينات ترسره کيږي:

- **د حرارت د درجې تعينول:** دخوب څخه د ويښيدو ورو سته مخکي له دي چه د بستر څخه ولاړه د خانم د بدن د حرارت درجه دي تعين ،که چيري دبدن د حرارت درجه د تحيض په څوارلسمه ورځ 5.0 لوړه شوي وي پر تبيض دلالت کوي.
- **د رحم د عنق د مخاط معا ينه:**چه د تبيض پر مهال د سرويکس افرازات ډير او رقيق وي.

د خانم د ويني سمپل د سايکل په لو تيال فيز کي واخستل ،که چيري د پروجسترون مقدار 5mg/mlاو يا تر هغه پورته وو پر تبيض يا Ovulationدلالت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تداوي:

۱- د غير تبيضي سايکل تداوي: clomiphene 50mg تابليت څخه استفاده کيږي چه انتي استروجنيک او يا خفيف استروجنيک خاصيت لري د يو منفي فيد بک په شکل پر هايپو تلاموس اثر کوي او د FSHاوLHد افراز سبب ګرځي.

۲- د هايپر پرولکتينيميا تداوي:د بروموکرپتين د 2.5mgتابليتونو څخه استفاده کيږي،يو هفته وروسته 2.5mgاضافه کيږي او بالاخره 7.5mgته رسيږي ،تداوي تر ۱۲ مياشتو پوري تر څو چه د پرو لاکتين سويه نورمال حد ته رسيږي ادامه ورکول کيږي.

۳که چيري نتيجه مثبت نه وو د Salpingostomy,salpingolysis &Tubal anastomosis:**د نفيرونو د بندش تداوي.-** څخه استفاده کيږي(Invitro fertilization)IVF

(c) ketabton.com: The Digital Library

:Vaginal Fistula

تعريف :فيستول دهغه غير طبيعي منفذ څخه عبارت دی چه دبطن داخلي احشا او هغه غړو چه دبدن دخارجي برخي سره ارتباط ولري د بنځو په تناسلي سيستم کي دوه مهم فيستولونه موجود دی:

a – Vesico Vaginal: --پدغه حالت کي فيستول يا منفذ دمثاني او مهبل په منځ کي واقع وي

b – Recto Vaginal: -- چه منفذ درکتوم او مهبل په منځ کي واقع شوی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه اودنرسنګ کړنی

ددغه ناروغۍ درملنه جراحي عملیات دی چه دمنفذ غیر طبیعي لاره بندیږي . نرس ناروغ ته لاربښتوونه کوي چه خپل شتتخصیتت روغتیا ستتاتني ته پاملرنه وکړي او په دوامداره ډول د Sitz Bath څخه استفاده وکړي اودبدبوئي دلیري کولو لپاره دخوشبو سپري څخه استفاده وکړي او هره ورځ باید ناروغ خپل زیر پوښونه تبدیل او پاک پریولي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

: Cystocele/ Rectocele

مثاني کښته کيدل دمهبل دجوف خواته چه عموماً دبلاربښت او ولادت له کبله منځته راځي اودسن په زياتيدو داحالت زيات کيږي . په ځوان مولتي پارMultipar بنټځوکي اوهمدارنګه دمينوپوز دستن نه مخ هم ممکن وليدل رکتوستل اودعجان څيري کيدل ممکن دولادت په وخت کي دحوصلي انساجو اوعضلاتو په ناحيه کي واقع . رکتوسل دمهبل لاندي عضلاتو څيري کيدل څخه عبارت دی چه کولاي درکتوم دراوتلو سبب که دا څيري کيدل زيات کي دلاي چه تر مقعدي اسفکتر پوري دوام وکړي .په سيستو سل کي ناروغه ډډير ادرار احساس اودادرار په ټينګولو کي کمزوري پيداکوي په رکتوسل کي دنورو اعراضو سربيره دګازاتو غير ارادي خارجيدل او غايطه مواد په خپله په غيرا رادي شکل دمقعد څخه راوزي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درملنه او دنرسنګ کړنی :

دحوصلي عضلاتو دتقوئي لپاره دKegel دتمريناتو څخه استفاده کوو (Kegel) هغه عالم دی چه دغه تمرينات ئي کشف کړيدی پدغه تمريناتو کي دحوص لي عض لات دحوص لي دهډوکي سره موښ تی وي او ديوه چوکی په ډول کارکوي اودحوص لي غړي محفوظ س اتي. ددغه عض لاتو دتقوئي لپاره بايد ښ ځه خپل ادرار يوپلا ودروي او بيا جريان ورکړي او دغه کار څوځلي تکرار کړي د Kegel تمرين ډيري ګټي لري او دحوصتتتلي غړو دپرولپس څخه مخنيوی کوي . دارتيا په وخت کي ددغه اختلالاتودليري کولو لپاره دجراحي عملیي څخه کاراخيستل کيږي .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library